

KADERNOTA 2018

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Actueel financieel perspectief	6
3. Niet beïnvloedbare ontwikkelingen met financieel effect	7
4. Ontwikkelingen verbonden partijen	8
5. Afweegbare ontwikkelingen/voorstellen met financieel effect	11
6. Financiële kaders	31
7. Investeringsprogramma	36
8. Ontwikkelingen (nog) niet direct financieel kwantificeerbaar	45
9. Draaiknoppen / Dekkingsmogelijkheden	48
Bijlage I gespecificeerd investeringsprogramma 2017-2021 van de huidige IP	51

1. Inleiding

In de aanloop naar deze Kadernota waren de tegenvallers niet van de lucht. De bijdrage aan Drechtwerk moet fors omhoog, de Jeugdhulp lijkt niet binnen de beschikbare budgetten uitgevoerd te kunnen worden, de brandweezorg wordt duurder voor Zwijndrecht, er zijn grote tekorten op de bijstand en de voordelen op de Wmo verdwijnen als sneeuw voor de zon. Op het moment van vaststelling van deze Kadernota in het college zijn de effecten van de mei-circulaire nog niet bekend. Hopelijk komt er meer geld voor met name het sociale domein, waar de kortingen door het rijk zeer voelbaar zijn geworden.

Hoewel we geen struisvogelpolitiek willen bedrijven en oog moeten hebben voor de financiële realiteit, heeft het college geconstateerd dat er in Zwijndrecht nog een aantal stevige opgaven liggen die om een serieuze aanpak vragen.

We hebben alles op alles gezet om ruimte te vinden voor belangrijke beleidsintensiveringen.

Deze rangschikken we volgens het raads- en uitvoeringsprogramma 2015-2018.

Een veilige en leefbare gemeente

In een aantal *buurten* staat de leefbaarheid behoorlijk onder druk. Aan voortzetting van de huidige aanpak in Kort Ambacht en Noord is dringend behoefte. Een plan van aanpak ligt gereed om samen met bewoners, de corporaties en tal van andere maatschappelijk partners (zoals Vivera) uitgevoerd te worden.

Bij het *jongerenwerk* constateren we een verzwarende van de jeugdproblematiek. Het is nodig tot intensivering van de aanpak te komen. Daaraan kunnen ook de straatcoaches hun waardevolle bijdrage leveren door extra inzet.

Door de steeds ingewikkelder wordende samenleving zien we een toename van aandachtspunten voor het handhaven van de *openbare orde*, zoals de aanpak van hennepsteelt in panden, radicalisering, cybercrime, verwarde personen en overlast op straat. Ook hiervoor is meer beleidsaandacht nodig.

Het bestrijden van *onkruid* op verharding en het *groenonderhoud* vraagt meer middelen.

Er is een omvangrijk investeringsprogramma voor de noodzakelijke aanpak van de *openbare ruimte* en de sportvoorzieningen.

Een welvarende gemeente

Nu het aantal mensen dat van een bijstandsuitkering moet leven nog steeds toeneemt, is het zaak te blijven meewerken aan een bruisend *bedrijfsleven*. Zwijndrecht kent een goed vestigingsklimaat en het is zaak daaraan samen met het bedrijfsleven in een nieuw economisch programma voldoende nieuw élan te geven.

Een aantrekkelijke gemeente

Naast de ontwikkeling van het Develbos, het Waalbos en Polder Buitenland is *Hooge Nesse* een belangrijke plek voor veel van onze inwoners. Daar worden steeds meer recreatieve en natuureducatieve activiteiten aangeboden. Hooge Nesse draait in hoge mate op vrijwilligers. Naast veel waardering voor hun inzet is een financiële steun in de rug daarbij wenselijk.

Veel *speelplekken* zijn aan verbetering toe, terwijl een deel een andere opzet kan krijgen (meer natuurlijk spelen). De huidige investeringsmiddelen zijn daartoe niet voldoende. Daarnaast is het wenselijk enkele centrale speelplekken aan te leggen, heel belangrijk voor de ontwikkeling van onze kinderen.

Een zorgzame samenleving

Aandacht is ook nodig voor een deel van onze kinderen. Met veel van hen gaat het gelukkig goed. Er is echter sprake van een hoog percentage kinderen dat het slachtoffer is van *kindermishandeling*. Een geïntensiveerde en preventieve aanpak is dringend gewenst.

Verder zien we dat de *armoede* in helaas steeds meer gezinnen ook veel negatieve impact heeft op de kinderen die in zo'n gezin opgroeien. Er is behoefte aan meer materiële ondersteuning, gebaseerd op de feitelijke gezinsomstandigheden (maatwerk).

De *kledingbank* voorziet in een duidelijke behoefte voor een deel van onze inwoners en heeft behoefte aan huisvesting voor de komende jaren.

Een goed bestuurd gemeente

Een samenlevingsgericht gemeentelijk apparaat moet ook een creatief en vitaal apparaat zijn. Er is momenteel sprake van een grote werkdruk. Voor een beperkt aantal taken wordt extra *formatie* gevraagd: de invoering van de Omgevingswet en de advisering op het gebied van P&O.

Een belangrijk voorstel is de invoering van een regeling voor oudere werknemers (*generatiepact*). Men kan vanaf de leeftijd van 60 jaar minder gaan werken tegen inlevering van een beperkt deel van het salaris. Daarmee blijft veel kennis en ervaring behouden en kan tevens een jonger en daarmee meer evenwichtig personeelsbestand ontstaan.

Financieel gezond

De afgelopen jaren kenmerkten zich door een goed evenwicht tussen baten en lasten. Er was zelf sprake van positieve rekeningresultaten. Met name door de verwachte tekorten in het sociaal domein (sociale werkvoorziening, bijstand, jeugdhulp) staat het begrotingsevenwicht onder druk. Voor 2018 hebben we een net sluitend perspectief, dankzij een forse greep uit de reserves. Vooralsnog lijkt een extra verhoging van de OZB boven de inflatie niet nodig.

Voor 2019 en de jaren daarna is het perspectief niet sluitend, vooral afhankelijk van de ontwikkelingen in de bijstand. En laten we niet vergeten dat over 5 jaar de inkomsten uit de precariobelasting op kabels en leidingen komen te vervallen.

In de tweede helft van dit jaar en begin 2018 zullen we alle ontwikkelingen met financiële gevolgen nauwlettend moeten

volgen. Hopelijk dienen zich ook voordelen aan, wellicht in een van de volgende rijks-circulaires. Immers ook in 2019 zijn we verplicht een structureel sluitende begroting te hebben. Een behoudend begrotingsbeleid blijft dus geboden.

Het college van
burgemeester en wethouders

Leeswijzer

- a. We bepalen eerst de financiële ‘beginstand’ (hoofdstuk 2). Dat is de stand na de 1^e burap 2017.
In dezelfde tabel laten we vervolgens zien welke impact alle voorstellen uit deze Kadernota hebben op deze beginstand. We zien dan veel rode cijfers.
Ten slotte geven we de saldi per jaar aan na het draaien aan verschillende knoppen om de tekorten te dekken of te beperken.
- b. In hoofdstuk 3 melden we de ‘externe’ ontwikkelingen die we niet kunnen beïnvloeden. Hier komen binnenkort nog de effecten bij van de mei-circulaire.
- c. Hoofdstuk 4 schetst de ontwikkelingen bij de verbonden partijen (voor zover bekend).
- d. In hoofdstuk 5 staan de ‘eigen’ Zwijndrechtse voorstellen, waar extra middelen voor worden gevraagd.
- e. Dan volgen in hoofdstuk 6 de financiële kaders (belastingen, inflatie, rente,).
- f. Het Investeringsprogramma wordt uitgebreid toegelicht in hoofdstuk 7.
- g. In hoofdstuk 8 staan enkele ‘winstwaarschuwingen’.
- h. Ten slotte zien we in hoofdstuk 9 hoe we het tekort kunnen ‘wegwerken’, respectievelijk kunnen beperken. Hierbij gaat het vooral om het tekort op de bijstand.

2. Actueel financieel perspectief

Kadernota 2018				
	2018	2019	2020	2021
Oorspronkelijke begroting (MJB 2017-2020)	745	1.228	1.649	1.621
Tweede bestuursrapportage 2016	158	97	85	85
Overige mutaties (aparte raadsbesluiten)	-93	-38	1	1
Saldo vóór Eerste bestuursrapportage 2017	810	1.287	1.735	1.707
Mutaties Eerste bestuursrapportage 2017	-74	23	23	13
Perspectief actueel (stand 1e Burap 2017)	736	1.310	1.758	1.720

Niet beïnvloedbaar (hfdst. 3)	220	220	220	220
Verbonden partijen (hfstk. 4)	-2.232	-2.415	-2.490	-2.455
Afweegbaar (hfdst. 5)	-1.238	-1.327	-1.230	-955
Kaders (hfdst. 6)	392	288	441	397
IP (hfdst. 7)	90	140	-180	-250
Totaal impact voorstellen Kadernota	-2.768	-3.094	-3.239	-3.043

Saldo na voorstellen Kadernota	-2.032	-1.784	-1.481	-1.323
---------------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Effect knoppen/dekking (hfdst. 9)	2.057	689	937	1.331
--	--------------	------------	------------	--------------

Saldo na knoppen/dekking	25	-1.096	-544	8
---------------------------------	-----------	---------------	-------------	----------

x € 1.000

Het is van belang deze cijfers in het juiste perspectief te zien. Zo vervalt vanaf 2022 de precario op kabels en leidingen van de nutsbedrijven (€ 1.300.000). Als we rekening houden met het laten vervallen van de 'tegemoetkoming woonlasten' aan de burgers via de afvalstoffenheffing (€ 450.000) en het laten vervallen van de bijdrage uit de opbrengst aan onderhoud wegen (€ 300.000), is er sprake van een netto nadeel van € 550.000 vanaf 2022. Deze precarioheffing is in plaats gekomen van de concessievergoeding en is bedoeld als vergoeding voor de achteruitgang in de openbare ruimte ten gevolge van werkzaamheden van deze bedrijven binnen de bebouwde kom. Met de regio worden alternatieven onderzocht om een vorm van vergoeding te krijgen nu de precario gaat vervallen. Verder is duidelijk dat de bijdrage aan de veiligheidsregio aanzienlijk zal toenemen de komende jaren (zie hoofdstuk 4 bij Veiligheidsregio). Hoogte en tempo zijn echter nog niet geheel duidelijk.

Naast deze ontwikkelingen zien we negatieve financiële ontwikkelingen op het gebied van jeugdhulp/veilig thuis en inkomen/bijstand. De middelen die we krijgen via de decentralisatieuitkering jeugd nemen af en het is duidelijk dat de transformatie niet tijdig zorgt voor een vermindering van de dure zorgvraag (zie hoofdstuk 4 bij dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ) en dit vormt een risico. Bij inkomen (bijstand) vormt de verdeling en hoogte van het macrobudget en de ontwikkeling van het aantal bijstandsklanten een onzekere factor met aanzienlijke omvang (zie hoofdstuk 9).

3. Niet beïnvloedbare ontwikkelingen met financieel effect

Niet beïnvloedbare ontwikkelingen	2018	2019	2020	2021
Vertrek huurder gemeentehuis	-30	-30	-30	-30
Loon en prijscompensatie Gemeentefonds	250	250	250	250
Totaal niet beïnvloedbaar	220	220	220	220

x € 1.000

Vertrek huurder gemeentehuis

Het Onderzoekcentrum Drechtsteden (OCD) heeft aangekondigd te vertrekken uit het gemeentehuis van Zwijndrecht en haar intrek te nemen in het gemeentehuis van Sliedrecht. Daar is ook de Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden (GBD) ondergebracht waar het OCD onderdeel vanuit gaat maken. Door dit vertrek vervallen vanaf 2018 de huurpenningen die wij ontvingen.

Loon en prijscompensatie Gemeentefonds (Meicirculaire)

Naar verwachting wordt de meicirculaire eind mei gepubliceerd. Dit maakt het onmogelijk om deze mee te nemen in de Kadernota. Om het effect wel mee te kunnen nemen in de discussie en besluitvorming, zenden wij de uitwerking daarvan zo spoedig mogelijk na. Overigens zal de meicirculaire naar verwachting weinig verrassingen bevatten, aangezien de kabinetsformatie voorlopig niet tot resultaten leidt en een demissionair kabinet niet snel over zal gaan tot het uitgeven van extra geld, waarvan wij als gemeente via de systematiek van trap op ons aandeel zouden krijgen. Het nu opgenomen bedrag is een reële, voorlopige inschatting op basis van het verleden en betreft de jaarlijkse loon en prijscompensatie via het gemeentefonds, waarop we overigens meerjarig al voor 50% anticiperen. Het weergegeven bedrag betreft daarom nog de helft.

4. Ontwikkelingen verbonden partijen

Verbonden partijen	2018	2019	2020	2021
Omgevingsdienst ZHZ	-	-	-	-
Veiligheidsregio ZHZ	-	pm	pm	pm
GRD/SDD bijstand	-1.438	-1.400	-1.400	-1.400
GRD/SDD Minimabeleid*	-256	-256	-256	-256
GRD/SDD Formatie	-374	-374	-374	-374
GRD Servicecentrum Drechtsteden	0	-200	-200	-200
Dienst Gezondheid en Jeugd	pm	pm	pm	pm
Drechtwerk	-420	-441	-516	-481
Totaal verbonden Partijen	-2.488	-2.671	-2.746	-2.711

*Klijnsmagelden	256	256	256	256
Totaal dekking	256	256	256	256

Saldo verbonden partijen	-2.232	-2.415	-2.490	-2.455
---------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

x € 1.000

De in de huidige meerjarenbegroting opgenomen bijdrage sluit aan bij de gevraagde bijdrage in de primaire begroting van OZH. Er is geen bijstelling van de raming in onze begroting nodig.

Bij regionalisering van de Brandweer in 2012 heeft het Algemeen Bestuur van de VRZHZ (AB) besloten een nieuwe kostenverdeelssystematiek te ontwikkelen. Tijdens de AB-retraite in 2015 is hierover afgesproken nog geen besluiten te nemen, maar gezien andere ontwikkelingen het onderwerp later op de agenda te laten terugkomen. Eind 2016 is de opdracht verstrekt om voor de begroting 2019 te komen met een nieuwe systematiek.

Zwijndrecht is – zoals verwacht - een nadeelgemeente in de nieuwe systematiek. Een voorlopige berekening laat zien dat het om een bedrag van € 475.000 kan gaan. In de retraite van het Algemeen Bestuur van 10 tot en met 12 mei is hierover uitgebreid gesproken waarbij de verschillende belangen van de gemeenten zijn belicht als ook het gevoel van urgentie om dit onderwerp op te pakken. Vertrekpunt voor het AB is dat het nieuwe model vanaf 2019 in maximaal vijf jaar gefaseerd wordt ingevoerd, waarbij voor- en nadeelgemeenten gelijktijdig toegroeien naar de nieuwe verdeelsleutel.

Het proces van de nieuwe kostenverdeelssystematiek gaat uit van definitieve besluitvorming door het Algemeen Bestuur in het eerste kwartaal van 2018 na de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen door de raden in het laatste kwartaal van 2017. De uitkomst van de nieuwe systematiek in samenhang met het ingroeimodel verwerken we in de Kadernota 2019.

De wethouders financiën hebben aan het Drechtstedenbestuur verzocht om binnen de eigen begroting ruimte te zoeken voor de in de Perspectiefnota opgenomen loon- en prijsontwikkeling én voorstellen (samen optellend tot € 1.629.000).

Bij de vertaling van de Perspectiefnota in onze Kadernota hebben we ten aanzien van de gemeentelijke bijdrage de nullijn gehanteerd.

Sociale Dienst
Drechtsteden

Bijstand, minimabeleid en formatie

De GRD heeft in de concept primaire begroting 2018 inzicht gegeven in het meerjarig perspectief voor (onderdelen van) het sociaal domein. Zo is het tekort op inkomensondersteuning structureel financieel verwerkt. Dit heeft meerdere oorzaken. Er is een nieuw landelijk model ingevoerd voor de verdeling van het macrobudget bijstand, dat zeer nadelig uitvalt voor de regio Drechtsteden. Daarnaast zien we een toename van het aantal bijstandsklanten - met name statushouders - en is er sprake van een harde kern die moeilijk valt te matchen met vacatures. De stijging van het aantal bijstandontvangers zorgt ook voor een extra beroep op het minimabeleid en ook de formatie zal mee moeten bewegen. Daarnaast is er regionaal een voorstel ten aanzien van het minimabeleid dat gefinancierd wordt met door de gemeenten ontvangen Klijnsmagelden. Vooruitlopend op de besluitvorming in de Drechttraad hebben we de financiële consequentie opgenomen in deze Kadernota.

De bijdrage aan het SCD stijgt in 2017 ten opzichte van de begroting 2017 met € 101.000. De belangrijkste oorzaken van deze stijging zijn:

- De nieuwe ICT-verdeelsystematiek die door de Drechttraad is vastgesteld op 1 november 2016. Hierdoor stijgt het aandeel van Zwijndrecht tot ca € 130.000. Overigens wordt dit nadeel het eerste jaar grotendeels gecompenseerd door een ingroeieregeling van 75% ad € 99.000.
- Indexering 2017 met 1,43% ad € 48.000.
- Doorontwikkeling afdeling P&O ca € 20.000.

Omdat in 2018 sprake is van een eenmalig groot voordeel op de kapitaallasten ICT is er in 2018 geen nadeel. In 2019 stijgen de kapitaallasten van het SCD omdat het investeringsvolume weer toeneemt. Omdat de ingroeieregeling voor de nieuwe ICT-verdeelsystematiek ad € 99.000 wegvalt, stijgt het nadeel vanaf 2019 naar € 200.000.

In haar beleidsarme begroting 2018 gaat de dienst vooralsnog uit van een sluitende begroting voor het onderdeel Jeugd (Service Organisatie Jeugd, SOJ), dat wil zeggen dat de middelen die we krijgen vanuit het rijk voldoende worden geacht om de taak uit te voeren. Dit uitgangspunt is ook bij de start zo vastgesteld. Echter op dit beleidsterrein is sprake van grote financiële risico's en dreigende tekorten. Dit zien we terug in het tekort over het jaar 2016 van € 1,3 miljoen. Recent heeft het AB groen licht gegeven voor extra uitgaven tot maximaal € 1,6 miljoen boven het budget omdat enkele aanbieders al aan het budgetplafond zitten. Verder werd reeds eind 2016 een extra bijdrage gevraagd voor Veilig Thuis en het Crisis Interventie Team (CIT) van € 1,7 miljoen. Voor Zwijndrecht zou het voor 2017 gaan om een bedrag van in totaal € 300.000, waarvan de bijdrage voor Veilig Thuis en CIT wel al is meegenomen in onze Eerste Bestuursrapportage. De toegestane overschrijding voor jeugdhulp is nog niet formeel omgezet in een begrotingswijziging bij de SOJ en daarom ook nog niet vertaald naar onze begroting. Voor 2018 en verder zullen we rekening moeten houden met tekorten van mogelijk gelijke grootte. De transformatie van hulp op dit beleidsterrein zal moeten leiden tot een lager beroep op dure specialistische zorg. Het is echter niet in te schatten hoe en wanneer dit effect zal hebben. Wij volgen in de opstelling van onze begroting de begrotingen van onze verbonden partijen. We ramen dan ook nog geen extra bijdrage. Voor 2018 en verder is het lastig inschatten. Wel houden we als gemeente bij de bepaling van ons weerstandsvermogen rekening met dit risico (zie paragraaf weerstandsvermogen en risico-beheersing in de begroting 2017-2020).

De beleidsarme begroting 2018-2021 van Drechtwerk gaat uit van de situatie in 2018 waarin (een groot deel van) de transitie van Drechtwerk is voltooid. De begroting 2018 leidt tot een stijging van de gemeentelijke bijdragen met € 3,3 miljoen ten opzichte van de meerjarenraming volgens de begroting 2017. De belangrijkste oorzaken van deze stijging zijn enerzijds de hogere salarislasten ad € 2 miljoen voor WSW-ers omdat sprake is van een lagere uitstroom dan verwacht (3% ten opzichte van een verwachte uitstroom van 7,5%; dit is zowel landelijk als bij ons het geval) en de cao-aanpassing in 2016. Anderzijds daalt de rijksbijdrage per WSW-er. Het Rijk heeft namelijk het meerjarige macrobudget voor de SW bevroren en niet aangepast aan de hogere werkelijke startaantallen. De totale rijksbijdrage voor Drechtwerk daalt met € 1 miljoen ten opzichte van de meerjarenraming begroting 2017. Voor de gemeente Zwijndrecht betekent dit een stijging van de bijdrage met € 420.000 tot € 814.000 in 2018. En deze loopt volgens de begroting van Drechtwerk op tot € 516.000 in 2020, waarna deze weer licht daalt. In onze zienswijze op de begroting 2018 wordt enerzijds Drechtwerk opgeroepen om een lobby in te zetten naar het Rijk omdat de verwachte uitstroom waar het Rijk haar bijdrage op baseert, niet reëel is en de totale bijdrage afgestemd wordt op de salarislasten van de WSW-ers. Anderzijds verwachten wij van Drechtwerk dat zij zichtbaar stuurt op het verhogen van de uitstroom van WSW-ers.

5. Afweegbare ontwikkelingen/voorstellen met financieel effect

Afweegbare voorstellen	2018	2019	2020	2021
5.1 IBOR	-315	-315	-334	-334
5.2 Speelruimteplan (onderdeel IBOR)	0	-44	-93	-108
5.3 Generatiepact	-100	-100	-100	-100
5.4 Aanpak kindermishandeling	-100	-100	-100	pm
5.5 Uitbreiding 1fte jongerenwerk	-80	-80	-80	-80
5.6 Continuering extra inzet straatcoaches	-28	-28	-28	-28
5.7a Aanpak armoede	-170	-170	-170	-170
5.7b Buurtaanpak	-195	-195		
5.8 Huisvesting Kledingbank	-33	-33	-33	-33
5.9 Economische Agenda	-35	-35	-65	
5.10 Stichting Hooge Nesse	-15	-15	-15	pm
5.11 Activiteiten Polder Hooge Nesse		-45	-45	pm
5.12 Omgevingswet	-50	-50	-50	
5.13 Waalvisie	-15	-15	-15	
5.14 Taakverzwaring OOV	-51	-51	-51	-51
5.15 P&O advies	-51	-51	-51	-51
Totaal ambities	-1.238	-1.327	-1.230	-955

x € 1.000

5.1 Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR)

Inhoud

In het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (hierna IBOR-plan) worden de uitgangspunten voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte vastgesteld voor de periode 2018 tot en met 2021. De openbare ruimte bepaalt mede of een gemeente aantrekkelijk en uitnodigend is voor inwoners en ondernemers. Samen met verschillende partners werken we aan een leefbare gemeente waar het prettig wonen, werken en ondernemen is. Door het onderhouden van de openbare ruimte sluiten we aan bij doelstellingen uit Programma 9 van de Programmabegroting (openbaar gebied). Het schoon, heel en veilig houden van de openbare ruimte wordt als vanzelfsprekend gezien. Ook duurzaamheid en groen zijn belangrijk als basis voor een gezonde en vitale gemeente.

Vanwege verschillende ontwikkelingen wordt gevraagd om meer financiële middelen voor het beheer en onderhoud:

Nr.	Wat?	Waarom?
Vanaf 2018:		
1.	€ 200.000 per jaar extra voor onkruidbestrijding op verharding (IBOR) en op begraafplaatsen.	Door het verbod op chemische bestrijdingsmiddelen is het met het huidige budget onmogelijk het onkruid voldoende te bestrijden. Vorig jaar zijn veel klachten gekomen vanuit de samenleving. Met dit extra budget zal de kwaliteit beter zijn. We zetten meer professionele hoveniers in en ook een aannemer. In het IBOR-plan wordt gesproken over € 135.000. Dit is exclusief het bedrag voor onkruidbestrijding op begraafplaatsen. In lijn met het besluit in april (2017-14273) vragen we €200.000 voor onkruidbestrijding op verharding (IBOR) en op begraafplaatsen.
2.	€ 25.000 per jaar extra voor areaaluitbreiding in de openbare ruimte.	Er is extra budget nodig voor areaaluitbreiding door: - Het onderhouden van de extra aangeplante bomen naar aanleiding van de raadsambitie van 500 extra bomen. - Aanleg en oplevering van taluds in de Develhaven. Dit is het gevolg van het onderhandelingsresultaat met Jiffy.
3.	€ 90.000 per jaar extra voor een professionaliseringsslag in groenonderhoud en betere begeleiding van ingehuurde medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt.	Met dit bedrag kan de benodigde capaciteit voor het onderhoud van al ons groen worden geleverd en verbeteren we de balans tussen professionele medewerkers en ingehuurde medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt. Door meer professionele medewerkers in te zetten, is er ook meer begeleiding van de medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt.
4.		
Vanaf 2020:		
	€ 19.200 per jaar voor onderhoud brandblusputten	Er zijn zestien brandblusputten gerealiseerd in de openbare ruimte. Vanaf 2020 komen deze in beheer bij de gemeente. Deze putten zijn op last van de Veiligheidsregio rondom de spoorzone gerealiseerd. Contractueel is afgesproken dat de Veiligheidsregio de putten tot 2020 onderhoudt. Daarna is het beheer en onderhoud een gemeentelijke verantwoordelijkheid.
	Nader te bepalen bedrag voor omvorming beplantingsvakken. Tot 2020 is er incidenteel budget van € 200.000 beschikbaar.	Van 2016 t/m 2019 is er een budget voor het omvormen van beplantingsvakken. Door het omvormen wordt het onderhoud minder arbeidsintensief. In 2018 volgt op basis van het nieuwe integraal groenbeleid een voorstel hoe we vanaf 2020 omgaan met omvormingen en wat de kosten zijn.

Afweegbaar / onvermijdbaar (autonoom)

Iedere vier jaar vraagt de provincie om een beheerplan. Het hebben van een beheerplan (vorm) is dus onvermijdelijk. In de inhoud van het IBOR-plan kunnen keuzes gemaakt worden. Het onderhouden van de openbare ruimte moet voldoen aan minimale wettelijke eisen. Daarbovenop kunnen keuzes gemaakt worden voor bepaalde ambities en bijbehorende niveaus van beeldkwaliteit.

De middelen voor het onderhoud van brandblusputten zijn onvermijdbaar, omdat dit een nieuwe verantwoordelijkheid van de gemeente is. Maar dit geldt pas vanaf 2020.

De aanvragen voor 2018 zijn in principe allemaal afweegbaar. Wanneer de middelen niet beschikbaar gesteld worden, zal er met minder goede kwaliteit onderhouden kunnen worden. Uitgangspunt zijn de ambities uit het huidige IBOR plan 2014-2017.

Financieel effect

Zie tabel Afweegbare voorstellen.

Behandeling én Informatievoorziening college en raad

Op 23 mei was er een oriëntatieavond voor de gemeenteraad.

5.2 Speelruimteplan

Inhoud

De inhoud van het voorstel is het veilig en uitdagend houden en maken van de speelruimte in Zwijndrecht. Dit draagt bij aan de doelstellingen zoals verwoord in Programma 9 van de Programmabegroting (openbaar gebied). We willen een aantrekkelijke en uitnodigende openbare ruimte creëren, waar men met plezier verblijft. Indirect dragen speelplekken ook bij aan de ontwikkeling van kinderen.

Afweegbaar / onvermijdbaar (autonoom)

Een deel van het voorstel is feitelijk verplicht. We moeten ervoor zorgen dat de huidige speelplekken voldoen aan de wettelijke veiligheidseisen. Er is hierbij een verschil tussen de beschikbare middelen om toestellen te onderhouden en te vervangen en de benodigde middelen naar aanleiding van de jaarlijkse veiligheidsinspectie. Als er geen extra middelen beschikbaar gesteld worden (zie financieel effect), zullen speelplekken in de hekken gezet moeten worden als deze onveilig worden.

De andere drie keuzes zijn meer afweegbaar. Ons voorstel is om het transformeren van de 28 bestaande speelplekken mee te nemen in de vervangingsronden. We vragen dan ook geen extra financiële middelen aan voor deze plekken, omdat dit gefinancierd kan worden uit het IP Speelvoorzieningen. Dit betekent wel dat de transformatie niet binnen twee jaar plaats vindt, maar over een langere periode wordt uitgesmeerd. Wanneer de speelplek op basis van de veiligheidsinspectie toe is aan vervanging, gaan we met de buurt in gesprek over de nieuwe inrichting.

De uitbreiding naar centrale speelplaatsen draagt bij aan de sociale ambities. Er is ruimte voor ontmoeting en ook voor verschillende doelgroepen, zoals het gehandicapte kind. De centrale speelplek draagt méér bij aan verbinding dan de kleine buurtspeelplekjes verspreid in de wijk. Het creëren van twaalf centrale speelplekken vraagt een investering van € 150.000, verspreid over vijf jaar. We stellen voor deze investering wel te doen. Zo kunnen we het aantal speeltoestellen uitbreiden.

We adviseren geen extra speelplekken te creëren in de zoekgebieden. Er komen dus geen extra speelplekken in Zwijndrecht, ook niet via PAK AAN! Hier is namelijk geen onderhoudsbudget voor.

Keuzemogelijkheden

De keuzes uit het Speelruimteplan zijn de volgende:

1. *Tijdig vervangen en veilig houden van de huidige speelruimte.* We zijn wettelijk verplicht ervoor te zorgen dat alle openbaar toegankelijke speelvoorzieningen voldoen aan wettelijke veiligheidseisen. De jaarlijkse veiligheidsinspectie biedt inzicht in de speelvoorzieningen die op korte termijn toe zijn aan vervanging. De komende drie jaar blijkt er een verschil te zijn tussen beschikbare middelen en benodigde middelen. Het voorstel is om op basis van de veiligheidsinspectie jaarlijks een IP-speelvoorzieningen aan te vragen voor dit verschil.
2. *Het transformeren van achtentwintig bestaande speelplekken.* De beschikbare speelruimte wordt in samenwerking met de buurt getransformeerd in twee jaar tijd. Zo sluiten we aan bij de wensen van buurtbewoners (bewonersonderzoek OCD 2016).
3. *Het uitbreiden van twaalf speelplekken naar centrale speel- en ontmoetingsplekken.* Om speelplekken geschikt te maken voor een brede doelgroep en ruimte te bieden voor ontmoeting, beweging en uitdaging kunnen twaalf bestaande speelplekken uitgebreid worden.
4. *Nieuwe speelruimte creëren in de zoekgebieden.* Op basis van een theoretisch onderzoek is in een aantal wijken behoefte aan nieuwe speelruimte (zoekgebieden). In acht zoekgebieden zouden we nieuwe speelruimte kunnen creëren.

Zoals eerder aangegeven wordt voorgesteld onderdeel 1 uit te voeren, waarbij de transformatie van achtentwintig speelplekken (onderdeel 2) geleidelijk aan wordt meegenomen en af te zien van onderdeel 4. Voor het financieel effect (zie hieronder) gaan we hiervan uit.

Financieel effect

In onderstaande tabel staat de financiële impact voor 2018 t/m 2021:

	1	2	3	4	Totaal:	Kapitaal- lasten*
2018	€ 340.000		€ 30.000		€ 370.000	
2019	€ 380.000		€ 30.000		€ 410.000	€ 44.400
2020	€ 110.000		€ 30.000		€ 140.000	€ 92.860
2021			€ 30.000		€ 30.000	€ 108.100
2022			€ 30.000		€ 30.000	€ 109.860
Totaal:	€ 830.000		€ 150.000		€ 980.000	

Het advies is om het IP-speelvoorzieningen te verhogen op basis van de veiligheidsinspecties en budget beschikbaar te stellen voor het uitbreiden van twaalf speelplekken naar centrale speel- en ontmoetingsplekken.

Behandeling én Informatievoorziening college en raad

Het speelruimteplan is met de raad besproken tijdens een oriëntatieavond. Tijdens de carroussel van 18 april is een consultatienota (2017-14337) besproken zodat de raad voldoende op de hoogte is van de speelruimteambities.

5.3 Generatiepact

Inhoud

In het kader van goed werkgeverschap wil de Zwijndrechtse organisatie de duurzame en bevlogen inzetbaarheid van oudere medewerkers bevorderen, verjonging van het personeelsbestand realiseren en de uitstroom van de kennis en ervaring gecontroleerd/geleidelijker laten plaatsvinden. De regeling houdt in dat men ervoor kan kiezen om 60% te werken, daarvoor 80% salaris te ontvangen met een pensioenopbouw van 100%.

Afweegbaar/onvermijdbaar (autonoom)

Het voorstel voor een regeling in het kader van het generatiepact is een ambitie, die van harte ondersteund wordt door de ondernemingsraad.

Keuzemogelijkheden

Er zijn diverse mogelijkheden om tot een regeling te komen. Belangrijk hierbij is om een aantrekkelijke regeling voor de werknemers op te stellen die voor de werkgever betaalbaar is. We hebben een regeling opgesteld die aan deze voorwaarden voldoet.

Financieel effect

Voor de financiële doorrekening gaan we uit van een deelnamepercentage van ca. 30%. Dit is het landelijke gemiddelde van gemeenten die een dergelijke regeling geïmplementeerd hebben. Voor onze gemeente betekent dit dat als 30% van onze medewerkers in de doelgroep (60+) meedoet, we zo'n € 961.000 hiervoor dienen te reserveren. De looptijd van de regeling is drie jaar en de instapleeftijd is 60 tot 67 jaar (maximaal zeven jaar). We dienen daarom rekening te houden met een maximale reservering van tien jaar. Dit betekent € 100.000 per jaar. Het exacte bedrag is uiteraard afhankelijk van de daadwerkelijke deelname.

Als de GRD gaat deelnemen aan deze regeling, komen de lasten daarvan via verrekening ook bij onze gemeente terecht. De GRD zou deze regeling graag willen invoeren gelet op haar personeelsbestand, maar dan moeten alle Drechtsteden deelnemen en dat is waarschijnlijk niet aan de orde. Vooralsnog nemen we deze kosten dan ook niet mee in deze kadernota. Voor invoering van het pact bij de GRD zouden, uitgaande van 30% deelname, de lasten voor Zwijndrecht ongeveer € 50.000 zijn.

Behandeling én Informatievoorziening college en raad

In de jaarrekening 2016 hebben we in de paragraaf bedrijfsvoering een aantal regels opgenomen over het generatiepact. In de presentatie op de oriëntatieavond op 21 februari heeft de plaatsvervangend gemeentesecretaris de regeling toegelicht.

5.4 Aanpak kindermishandeling

Inhoud

De meldingscijfers maar ook de cijfers van daadwerkelijke kindermishandeling in Zwijndrecht zijn het hoogste van Nederland conform cijfers van het CBS. In onze begroting is als kern-doelstelling opgenomen dat Zwijndrechtse kinderen veilig en gezond kunnen opgroeien. Om deze reden is het thema kindermishandeling dan ook opgenomen in het programma Sociaal Domein (Thema "als er iets speelt, laat het de kinderen zijn"). Dit plan draagt bij aan de doelstelling om problemen tijdig te signaleren en waar nodig jeugdigen en ouders en professionals passende ondersteuning te bieden. De aanpak is onderverdeeld in vier thema's:

- Preventie
- Signaleren en handelen
- Samenwerken
- Informatie delen en privacy.

Om deze aanpak uit te voeren willen we een gemeentelijke aandachtsfunctionaris kindermishandeling aanstellen. In 2020 zal de aanpak geëvalueerd worden en wordt de noodzakelijkheid van voortzetting opnieuw beoordeeld.

Afweegbaar/onvermijdbaar (autonoom)

De intensivering is een afweegbare ambitie, maar sinds 2015 zijn we als gemeente wel verantwoordelijk voor de zorg voor de jeugd. Inclusief hun veiligheid. Ook als het gaat om de 'veiligheid achter de voordeur', in huiselijke kring. Niet alleen de aanpak van actuele kindermishandeling is daarmee een zaak van de gemeente, ook de acties die ingezet worden om kindermishandeling te voorkómen.

Keuzemogelijkheden

Dit zal verwerkt worden in het plan van aanpak.

Financieel effect

€ 100.000 van 2018 t/m 2020.

Behandeling én Informatievoorziening college en raad

Op 28 maart 2017 is de raad op de oriëntatieavond geïnformeerd over de huidige aanpak van kindermishandeling en hoe we deze in grote lijnen willen intensiveren. Het plan van aanpak is aan de raad aangeboden ter oriënterende bespreking op 30 mei (2017-14426).

5.5 Uitbreiding 1 fte jongerenwerk

Inhoud

De argumenten hiervoor zijn de volgende:

- De jongerenwerkers hebben steeds meer jongeren in beeld. Hierdoor is ook het aantal activiteiten sterk gestegen, onder andere in Mikado, Klankbord, Hart van Meerdervoort en Jeugdhonk. Het jongerenwerk ontmoet veel jongeren op straat en heeft veel jongeren in beeld. Hiermee wordt overlast in de openbare ruimte voorkomen. Het gaat vaak om jongeren die problemen hebben thuis, op school, met het vinden van werk, etc. Aangezien die jongeren vaak geen vertrouwen hebben in de samenleving, de overheid, de hulpverlening en dergelijke, wordt door het jongerenwerk ingezet op coaching en begeleiding richting hulpverlening, onderwijs, arbeid. Het jongerenwerk van Diverz bereikt hiermee successen, maar het kost veel tijd; vooral de individuele aandacht.
- Vanaf 2016 organiseert het jongerenwerk in het kader van KAN samen met jongeren activiteiten in het wijkcentrum. *Gelet op de problematiek van de jongeren is het voor de veiligheid van jongerenwerkers noodzakelijk twee jongerenwerkers op één groep te hebben.* Dit geldt ook voor groepswork in andere gebouwen en voor een ambulante aanpak op straat (op bepaalde plekken). Dit kost capaciteit, waardoor huidige inzet niet meer gegarandeerd is.

Uitbreiding is gerechtvaardigd. Volgens criteria die in gemeenten worden gebruikt – afhankelijk van aard van de problematiek – wordt gesproken over één fte op 600 à 700 jongeren (12 – 18 jaar) in de gemeente. Het gaat in Zwijndrecht om 3.566 jongeren. Dit houdt in een formatiesterke tussen vijf en zes fte. Het aantal 'vaste' fte's is nu vier.

Het jongerenwerk draagt in belangrijke mate bij aan onze doelen. Niet alleen aan de doelen in het raadsprogramma 'Veilig en leefbaar wonen' (onderdeel voorkomen van overlast), de bijdrage aan de aanpak van de wijken Kort Ambacht Zuid en Noord), maar ook aan de optimale ontwikkeling van de jeugd (onderdeel van gemeentelijke jeugdbeleid).

Afweegbaar/onvermijdbaar (autonoom)

Het gaat om een ambitie. Wat gevraagd wordt, is een minimale variant.

Als we niet investeren in het jongerenwerk, dan moet er geprioriteerd worden, wat inhoudt dat het jongerenwerk niet meer overal in Zwijndrecht actief zal zijn en dat er in bepaalde gedeeltes van Zwijndrecht minder activiteiten voor jongeren zijn (Kort Ambacht, Noord, Heer Oudelands Ambacht of Heerjansdam).

Gevolgen kunnen zijn dat de druk bij anderen toeneemt om overlast van jongeren te voorkomen (bijvoorbeeld politie) en dat minder aan de veiligheid in de openbare ruimte bijgedragen kan worden.

Financieel effect

€ 80.000 structureel.

5.6 Continuering extra inzet straatcoaches

Inhoud

De straatcoaches dragen in belangrijke mate bij aan onze doelen met betrekking tot overlast jongeren in de openbare ruimte. Niet alleen aan de doelen in het raadsprogramma 'Veilig en leefbaar wonen' (onderdeel voorkomen van overlast), de bijdrage aan de aanpak van de wijken Kort Ambacht en Noord), maar ook aan de optimale ontwikkeling van de jeugd (onderdeel van gemeentelijke jeugdbeleid). De afgelopen anderhalf jaar zijn zij totaal negen uur per week extra ingezet, bovenop de zestien uur regulier, in Kort Ambacht en Noord. Vanaf 1 maart jongstleden werken zij Zwijndrecht-breed. Hiermee kunnen ze beter inspelen op de variabele plekken waar overlast is, respectievelijk ervaren wordt zoals recent in Heerjansdam. Voor 2018 en verder willen we de Zwijndrechtbrede inzet graag blijven doen en vragen daarom een structurele ophoging van 16 naar 21 uur per week (tot totaal 0,6 fte/pp).

Afweegbaar/onvermijdbaar (autonoom)

Het gaat om een ambitie.

Financieel effect

€ 28.000 structureel.

Behandeling én Informatievoorziening college en raad

In de kwartaalrapportages van het *Actieprogramma veilig* worden onder andere de resultaten van de inzet van de straatcoaches gerapporteerd.

5.7a+b Aanpak Armoede en Buurtaanpak

Inhoud

Begin dit jaar is het programma Sociaal Domein 2017-2018 vastgesteld. Onze ambitie is dat er over twee jaar minder inwoners in armoede leven en meer mensen aan het werk gaan. Dat er aandacht is voor gezondheid en een gezonde levensstijl. Dat minder mensen in een sociaal isolement terecht komen en dat meer kinderen veilig en gezond opgroeien.

Om deze doelen te bereiken hebben we met de Zwijndrechtse samenleving zestien thema's benoemd en zijn we op zoek naar oplossingen die hieraan bijdragen. De aanpak hierbij is "samen met de samenleving", "minder papier meer doen" en "buurt en complexgericht" (daar waar het nodig is!). Veel van de thema's kunnen we financieren met bestaande budgetten of door een herprioritering van budgetten; we beginnen immers niet bij nul. Voor het vervolg op de succesvolle buurtaanpak in Kort Ambacht en Noord en het thema "*Aan de slag met armoede!*" is wel aanvullend budget nodig.

Armoede en schulden is een veelvoorkomend en groeiend probleem in Zwijndrecht. In onze gemeente wonen meer arme gezinnen dan in onze buurgemeenten. Het aantal kinderen dat in Zwijndrecht opgroeit in een arm gezin is gegroeid van 800 in 2008 naar 1.200 in 2013. Dit is ruim 14% van de Zwijndrechtse kinderen.

Onze aanpak zal in lijn zijn met de buurtaanpak; intensief en op straat- en complexniveau. Het plan zal bestaan uit twee pijlers: daadwerkelijke ondersteuning kinderen (middels outreachend werken en het bevorderen van deelname aan de regelingen) en preventie (voorkomen).

Vanaf 2017 ontvangen we jaarlijks de “Klijnsma gelden” ad € 256.000. Wanneer besloten wordt om deze gelden in te zetten voor de regionale aanpak van minimabeleid (via de SDD) – en daar gaan wij vooralsnog maar vanuit - zal een aanvullend bedrag nodig zijn voor de lokale aanpak “aan de slag met armoede”. Het gaat om een bedrag van € 170.000 euro (outreaching werken € 60.000; ondersteunen kinderen € 100.000; communicatie € 10.000; zie de betreffende brief 2017-14429).

De aanpak van “aan de slag met armoede” en het vervolg op de aanpak KAN liggen in elkaars verlengde. Zoals afgesproken is het vervolg op de aanpak in KAN breder dan alleen deze twee wijken en nog meer dan voorheen gericht op straat-/buurniveau en/of complexniveau.

Samen met woningbouwcorporaties zijn op grond van gegevens op het gebied van leefbaarheid, armoede, werkloosheid, huurachterstanden en onder andere schulden, negen buurten en complexen geselecteerd. Voor elke buurt is een buurtprofiel opgesteld en zijn doelstellingen en maatregelen bepaald. Naast deze negen buurten en complexen willen wij acht buurten intensief gaan monitoren de komende jaren.

Afweegbaar/onvermijdbaar (autonoom)

Dit is een ambitie.

Financieel effect

€ 195.000, voorlopig incidenteel voor twee jaar. Aanvullend budget armoedebelid € 170.000.

Behandeling én Informatievoorziening college en raad

Op 16 mei 2017 is de raad meegenomen in de voorgestelde buurtaanpak voor de periode 2018/2019. Wij zijn van mening dat wanneer wij de vervolgaanpak succesvol willen laten zijn, wij jaarlijks een bedrag nodig hebben van € 195.000. Dit bedrag is voor: projectondersteuning, maatregelen op het gebied van verkeersveiligheid, communicatie, activiteiten met en voor bewoners, jongerenontmoetingsplaatsen. Het armoedebelid is oriënterend besproken in de carrousel van 30 mei 2017 (2017-14429)

5.8 Huisvesting Kledingbank (Motie: "Een warm hart voor maatschappelijke instellingen")

Inhoud

In de raadsvergadering van 10 januari 2017 is de motie "Een warm hart voor maatschappelijke initiatieven" aangenomen. In deze motie vraagt de raad het college of de Kledingbank (nu tijdelijk gehuisvest in voormalige basisschool De Dolfijn), eventueel gezamenlijk met andere maatschappelijke instellingen, voor een langere periode gehuisvest kan worden. De gemeenteraad erkent dat deze initiatieven goed werk verzetten en wil deze daarom graag behouden en faciliteren. Naar aanleiding van deze motie heeft het college de mogelijkheden onderzocht om de Kledingbank, eventueel aangevuld met de Voedselbank en stichting Graag Gedaan, permanent te huisvesten voor een langere periode.

Afweegbaar / onvermijdbaar (autonoom)

Ambitie (naar aanleiding van motie).

Keuzemogelijkheden

Deze vraag, in hoeverre maatschappelijk rendement beslag mag leggen op de financiële middelen van de gemeente, vraagt om een politieke afweging. Er is een drietal scenario's onderzocht en uitgewerkt en de financiële gevolgen daarvan inzichtelijk gemaakt:

- Scenario 1 is huisvesting in één van de gebouwen uit de gemeentelijke kernportefeuille.
- Scenario 2 is huisvesting bij een marktpartij.
- Scenario 3 is huisvesting op de huidige locatie.

De verschillende keuzemogelijkheden zijn uitgewerkt in de raadsinformatiebrief 2017-14376 "Een warm hart voor maatschappelijke initiatieven".

Financieel effect

€ 32.500 per jaar (schatting).

Behandeling én Informatievoorziening college en raad

Raadsinformatiebrief 2017-14376 "Een warm hart voor maatschappelijke initiatieven". Deze is oriënterend besproken in de carrousel van 30 mei 2017.

5.9 Economische Agenda

Inhoud

In 2016 is ons Economisch Actieprogramma afgerond. Op dit moment wordt het programma geëvalueerd. Met onze ondernemers maken we een nieuwe economische agenda, waarin we onze prioriteiten vastleggen. Gemeente Zwijndrecht kent sociaaleconomische uitdagingen. Daarom vinden wij het belangrijk om in de jaren 2018, 2019 en 2020 onze nieuwe economische agenda – samen met onze ondernemers – in uitvoering te nemen. De agenda richt zich onder meer op de thema's onderwijs en arbeidsmarkt, energietransitie en innovatie. De economische agenda is in eerste aanleg lokaal georiënteerd, maar kan zeker niet los gezien worden van onze regionale economische agenda. Inzet van de regionale kracht kan ook helpen onze lokale agenda effectief in te zetten.

Eerder heeft u voor de uitvoering van de economische agenda middelen ter beschikking gesteld, maar gegeven de omvang van de sociaal-economische uitdagingen, verwachten wij steviger te moeten inzetten op onze economische agenda.

Afweegbaar / onvermijdbaar (autonoom)

Afweegbaar.

Keuzemogelijkheden

U kunt ervoor kiezen minder inzet te plegen op de economische agenda. Dat betekent wel dat de economische agenda moeten worden afgeslankt.

Financieel effect

Deze economische agenda loopt tot en met 2020. Voor 2018 en 2019 heeft u bij de kadernota 2017 € 30.000 beschikbaar gesteld. Wij schatten dat de inzet op de economische agenda negenhonderd uur per jaar vraagt (twintig uur per week). Dit betekent een bedrag van € 65.000, wat inhoudt dat wij voor de jaren 2018 en 2019 verwachten € 35.000 extra nodig te hebben. Voor 2020 stellen wij voor om € 65.000 beschikbaar te stellen.

Behandeling én Informatievoorziening college en raad

De economische agenda ontvangt u op korte termijn.

5.10 Stichting Hooge Nesse

Inhoud

Stichting Hooge Nesse/Veerplaat is met het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde overeengekomen om het beheer uit te voeren voor het gebied en de voorzieningen. Door deze overeenkomst was het mogelijk om het gebied in te richten met voorzieningen, zoals sportelementen en een kinderspeeltuin. Deze voorzieningen hebben een grote recreatieve waarde voor inwoners van de Zwijndrechtse Waard.

Om het beheer ook op termijn goed te kunnen uitvoeren, heeft de stichting samenwerkingsverbanden gezocht op het terrein van onderwijs en participatie van groepen die ver van de arbeidsmarkt staan (voor uitgebreide uitleg: zie adviesnota HNV-autarkisch gebouw 2016-13856, 18 oktober 2016).

Naar de inzichten van nu, kent de stichting een exploitatietekort. Om het beheer daarom structureel te kunnen borgen, is ook een gemeentelijke subsidiebijdrage nodig. In 2020 zal een evaluatie plaatsvinden in overleg met de stichting over de voortzetting voor 2021 en verder.

Afweegbaar/onvermijdbaar (autonoom)
Afweegbaar.

Keuzemogelijkheden

De subsidie kan worden geschaard onder de activiteit "Maatschappelijk effect IV: Culturele verrijking en recreatie" van de subsidieregeling Zwijndrecht 2017.

Met het verstrekken van een gemeentelijk subsidie van € 15.000 per jaar aan de Stichting Hooge Nesse/Veerplaat op basis van de in de subsidieregeling aangegeven condities, kan

het beheer van het gebied en voorzieningen gegarandeerd worden. Wanneer er geen subsidie verstrekt wordt aan de Stichting Hooge Nesse/Veerplaat, doet dit afbreuk aan de in de laatste jaren met behulp van provinciale subsidie gedane investeringen.

Financieel effect

€ 15.000 voor 2018 t/m 2020.

Behandeling én Informatievoorziening college en raad

Wij hebben u over de ontwikkelingen geïnformeerd via:

- BO Hooge Nesse 2017 14289, 16 september 2014
- HNV-autarkisch gebouw 2016-13856, 18 oktober 2016.

In het kader van de discussie over het uittreden uit de NRIJ hebben wij u hierover ook geconsulteerd.

5.11 Activiteiten Polder Hooge Nesse

Inhoud

Inmiddels is polder Hooge Nesse ingericht en reeds twee jaar in gebruik. De polder is goed ontsloten voor natuur- en sportactiviteiten voor jong en oud. In de loop van 2017 wordt ook een autarkisch gebouw gerealiseerd, wat als uitvalsbasis en leercentrum gaat dienen. Inrichting van en de activiteiten in de polders zijn gedekt uit subsidies.

Voor 2017 en 2018 verwachten we dat we de activiteiten kunnen dekken uit een te ontvangen subsidie van de provincie. Om de activiteiten ook in de toekomst mogelijk te blijven maken is vanaf 2019 een bedrag van € 45.500 per jaar nodig.

In aanvulling op onderdeel 5.10 betreft het hier de natuur- en sportactiviteiten.

In 2020 zal een evaluatie plaatsvinden en zal de voortzetting voor 2021 en verder worden afgewogen.

Afweegbaar/onvermijdbaar (autonoom)

Het voorstel is afweegbaar.

Keuzemogelijkheden

Binnen de planvorming zijn nog keuzes (met de bijbehorende financiële vertaling) te maken. Een en ander is ook afhankelijk van de toekenning van subsidie van de provincie voor de twee projecten. Wel is er de laatste jaren veel geïnvesteerd in infrastructuur, gebouw en bekendheid. Het stoppen van activiteiten zal een negatieve invloed op deze investeringen hebben.

Financieel effect

€ 45.500 voor 2019 en 2020.

Behandeling én Informatievoorziening college en raad

Wij informeren u ook door middel van een informatiebrief, die wij u voor de behandeling van de Kadernota toezenden.

5.12 Omgevingswet

Inhoud

Medio 2019-2020 treedt de Omgevingswet in werking. De implementatie van de Omgevingswet gaat kosten met zich meebrengen. Deze kosten zullen bestaan uit in ieder geval de volgende componenten:

- opstellen Omgevingsvisie
- opstellen Omgevingsplan
- organiseren participatie van burgers, bedrijven, instellingen, en anderen
- scholing (al dan niet via de regio gefaciliteerd)
- digitale infrastructuur
- andere onvoorziene kosten.

Op dit moment is niet exact te bepalen wat de omvang zal zijn van de implementatie. Dat dit groots en omvangrijk is, is wel bekend. Wat lastig is te bepalen, zijn de kosten die gemoeid gaan met de algehele implementatie van de Omgevingswet. De kosten die genoemd worden in diverse beleidsstukken van de Rijksoverheid variëren sterk.

Het is van belang dat de kosten die de komende periode 2018- 2020 gemaakt gaan worden gedekt zijn. Op dit moment is er niets in de begroting opgenomen voor de implementatie van de Omgevingswet. Medio 2019 is het de bedoeling dat de wetgeving in werking treedt.

Afweegbaar/onvermijdbaar (autonoom)

Onvermijdbaar.

Keuzemogelijkheden

Als er geen budget ter beschikking wordt gesteld kunnen we de Omgevingswet lokaal niet adequaat implementeren. Ook kunnen we de diverse verplichte producten die de raad moet vaststellen niet opstellen omdat de huidige formatie daartoe niet toereikend is.

Financieel effect

Aangezien er over de kosten niet veel bekend is en bijna niet in te schatten is wat de daadwerkelijke kosten zijn, stellen wij voor om in ieder geval voor de jaren 2018 tot en met 2020 een bedrag van € 50.000 te begroten. Mocht uit de praktijk blijken dat er meer kosten gemaakt moeten worden, dan vragen wij middels een apart raadsvoorstel om meer dekking.

Behandeling én Informatievoorziening college en raad

De raad is geïnformeerd over de omgevingswet op een oriëntatieavond.

5.13 Waalvisie

Inhoud

In samenwerking met de gemeenten Barendrecht, Hendrik-Ido-Ambacht en Ridderkerk is een Waalvisie tot stand gekomen. Doel van deze visie is om de zichtbaarheid van het riviertje De Waal en de kwaliteit van het gebied op te waarderen. Aan de uitvoering van deze visie zijn *algemene kosten* verbonden. Deze kosten zijn voor de komende drie jaar geraamd op € 30.000. Voor 50% worden deze kosten opgevangen door subsidiegelden, voor het andere deel is cofinanciering benodigd. Bij algemene kosten kan onder meer gedacht worden aan kosten die samenhangen met extra toezicht en handhaving en kosten die samenhangen met de organisatie van de samenwerking tussen de hiervoor genoemde gemeenten.

Binnen de Waalvisie is ook een aantal sleutellocaties benoemd. Voor Zwijndrecht is dat het natuur- en milieu-educatieve Waalpad en het voormalig gemeentehuis in Heerjansdam. Kosten die – mogelijk – samenhangen met deze projecten zullen bij een verdere uitwerking moeten blijken. Is extra budget nodig, dan vragen wij dat via een apart raadsvoorstel aan.

Afweegbaar / onvermijdbaar (autonoom)
Afweegbaar.

Keuzemogelijkheden

Wanneer niet wordt gekozen, dan kan de samenwerking tussen de hiervoor genoemde gemeenten onder druk komen te staan. De ambities zoals verwoord in de visie kunnen dan niet worden bereikt, wat betekent dat de beoogde kwaliteit niet kan worden gerealiseerd.

Financieel effect

Voor de jaren 2018, 2019 en 2020 begroten wij de kosten incidenteel op € 15.000 per jaar.

Behandeling én Informatievoorziening college en raad

Op 20 juni wordt in de carroussel het voorstel om tot vaststelling van de Waalvisie te komen inhoudelijk behandeld.

5.14 Intensivering portefeuille openbare orde

Inhoud

Het openbare-orderecht staat volop in de belangstelling. In een samenleving waarin de nadruk meer is komen te liggen op veiligheid en risicobeheersing wordt de rol van de burgemeester als handhaver van de openbare orde steeds belangrijker.

Tegelijkertijd zijn de vraagstukken waar de burgemeester mee te maken krijgt complexer en groter geworden. Dit alles vertaalt zich in een grote toename van het aantal openbare-ordebevoegdheden van de burgemeester met het doel de burgemeester meer armslag te geven om die problemen te lijf te gaan. Het gaat hierbij om:

- Aanpak hennepsteelt in panden in Zwijndrecht
- Aanpak ondermijnende criminaliteit
- Aanpak radicalisering
- Aanpak woonoverlast (van burenruzie tot drugsoverlast)
- Aanpak cybercrime
- Aanpak heling
- Opleggen tijdelijk huisverbod bij huiselijk geweld
- Meer Bibob-toetsen bij horecavergunningen
- Rol bij terugkerende ex-gedetineerden (zedenzaken)
- Rol bij aanpak van personen die meerdere veroordelingen op hun naam hebben (HIT-aanpak)
- Aanpak Veilige Publieke Taak.

Bovenop deze uitbreiding van de bestuursrechtelijk bevoegdheden van de burgemeester speelt het volgende.

Wij zien een toename van verwarde personen, kindermishandeling, familiedrama's en dergelijke. Deze incidenten hebben hun weerslag in de openbare ruimte en kunnen leiden tot maatschappelijke onrust en vergroting van het onveiligheidsgevoel bij onze inwoners. De rol van de burgemeester ter beteugeling hiervan is evident.

Door de vorming van de Nationale Politie en de oprichting van het RIEC (Regionaal Inlichtingen- en Expertisecentrum) en de VAR (Veiligheidsalliantie Rotterdam) worden we geconfronteerd met een grotere beleidscapaciteit in het veiligheidsdomein. Genoemde organisaties leveren op de verschillende terreinen beleidsstukken met het verzoek die binnen de gemeente te implementeren en uit te voeren. Een prima zaak uiteraard maar wij constateren dat er onvoldoende gemeentelijke capaciteit is om met deze beleidsproducten binnen onze gemeente "aan de gang te gaan". Hierdoor blijven zaken langer dan gewenst liggen.

Conclusie

Door de structurele groei van de veiligheidsportefeuille van de burgemeester en een toename van de problematiek is een tekort ontstaan in de formatie. Deze is onvoldoende om op alle genoemde terreinen naar tevredenheid te kunnen acteren.

We stellen u voor de formatie op het gebied van de openbare orde en veiligheid (OOV) uit te breiden met 0,6 fte in schaal 11 voor een bedrag van maximaal € 51.000.

Het voorstel draagt bij aan de verwezenlijking van programma 4. Verbeteren veiligheid inwoners Zwijndrecht.

Afweegbaar / onvermijdbaar (autonoom)

Het voorstel is deels wettelijke verplicht en deels ambitie.

Keuzemogelijkheden

Door uitbreiding van de formatie op het gebied van OOV met 0,6 fte wordt bereikt dat de hierboven genoemde onderwerpen kunnen worden opgepakt en de burgemeester zijn openbare orde bevoegdheden – waar nodig - optimaal kan inzetten. Vooral op het gebied van de

aanpak van ondermijning moeten stappen worden gezet en een aanpak worden ontwikkeld. We zien we dat veel gemeenten in de regio hiertoe overgaan. Wij achten het van groot belang dat Zwijndrecht niet achterblijft en meegaat in de aanpak van ondermijnende criminaliteit.

Financieel effect

€ 51.000 per jaar.

Behandeling én Informatievoorziening college en raad

Op 14 juni a.s. wordt de raad over dit onderwerp geïnformeerd.

5.15 Extra P&O capaciteit

Inhoud

Op dit moment ontvangt ons managementteam (MT) vanuit het Servicecentrum Drechtsteden (SCD) slechts zestien uur per week aan personeelsadvies.

Gelet op ons hoge ziekteverzuim, complexe personeelsvraagstukken, veranderingen door organisatieontwikkelingen (samenlevingsgericht werken en uitvoeringskracht), de toenemende ambities vanuit politiek en bestuur en de snel veranderende samenleving is deze huidige inzet niet toereikend.

De leidinggevenden krijgen op dit moment te weinig ondersteuning bij personeelsvraagstukken en worden daarnaast geconfronteerd met allerlei administratieve lasten die voorheen door een medewerker van P&O werden gedaan. Dit gaat ten koste van inhoudelijke en organisatorische zaken en leidt tot onvoldoende personeelsadvisering. Door het aantrekken van extra P&O capaciteit ontstaat meer rust en ruimte bij de leidinggevenden, die noodzakelijk zijn om personeelszaken op een goede manier in te kunnen vullen voor Zwijndrecht.

Om deze redenen is extra P&O capaciteit van vierentwintig uur per week noodzakelijk voor een goede bedrijfsvoering.

Afweegbaar / onvermijdbaar (autonoom)

Het voorstel is afweegbaar.

Keuzemogelijkheden

Het niet toekennen gaat ten koste van inhoudelijke en organisatorische zaken en leidt tot onvoldoende personeelsadvisering.

Financieel effect

€ 51.000 per jaar.

6. Financiële kaders

Financiële kaders	2018	2019	2020	2021
Salarisramingen 2017	pm	pm	pm	pm
Subsidies	-84	-84	-84	-84
Actualisatie rente lang en kort geld	270	166	319	275
OZB	135	135	135	135
Huurinkomsten	17	17	17	17
Wabo vergunningen (Inflatie)	5	5	5	5
Wabo vergunningen bijstelling	40	40	40	40
Dividend Evides	-3	-3	-3	-3
Dividend Eneco	10	10	10	10
Dividend BNG	-	-	-	-
Precario	2	2	2	2
Totaal financiële kaders	392	288	441	397

x € 1.000

De financiële kaders voor de Kadernota 2018 vormen tevens het meerjarig budgettair kader voor het opstellen van de Meerjarenbegroting 2018-2021. Daarvoor hanteren wij een aantal zogenaamde budgetteringsparameters.

Uitgaven

Parameter	Percentage (%)	Toelichting
Lonen, sociale premies en pensioenen	p.m.	De huidige CAO loopt tot 1 mei 2017. Er vinden nu onderhandelingen bij de VNG plaats over een nieuwe CAO. De uitkomst is niet in te schatten.
Overige kosten (prijs)	0	Op basis van de kortetermijnraming maart 2017 van het Centraal Plan Bureau (CPB) wordt een inflatie van 1,4% verwacht (geharmoniseerde consumentenprijsindex). Gelet op de financiële positie stellen wij echter voor om in principe geen inflatiecorrectie toe te passen en eventuele effecten op te vangen binnen bestaande budgetten. Onvermijdelijke prijsstijgingen zullen wij integraal beoordelen en betrekken bij de prijscompensatie via de algemene uitkering.
Subsidies, inkomensoverdrachten aan (sociaal-culturele) instellingen	1,4	De gesubsidieerde instellingen worden geconfronteerd met de gevolgen van loon- en in (beperkte mate) prijsstijgingen. In verband hiermee stellen wij u voor om de subsidies te indexeren met de inflatie van 1,4%.
Rente lang geld	diversen	Voor de raming van de rente voor lang geld gaan we in de eerste plaats uit van de huidige leningenportefeuille. Hierbij is rekening gehouden met de begin dit jaar afgesloten lening van € 12,5 miljoen met een looptijd van 1,5 jaar.

Parameter	Percentage (%)	Toelichting
		In 2016 is totaal € 70 miljoen aan leningen (ook met uitgestelde storting) afgesloten. Deze zijn gebaseerd op 75% van de totaal benodigde financiering in de jaren 2017-2020. Voor de resterende benodigde financiering van 25% is met het oog op de kasgeldlimiet en renterisico uitgegaan van diverse looptijden, variërende van 1 tot 2 jaar. Afhankelijk van de looptijd en het jaar van opname is de te verwachten rente op dit moment 0,15% tot 0,30%. Voor de totale financieringsbehoefte van lang en kort geld is uitgegaan van een realisatie van het investeringsplan voor 65% resp. 75% en de medio maart 2017 geactualiseerde liquiditeitsplanning.
Rente kort geld		Op basis van de eind maart verkregen markt-informatie gaan we voor de komende planperiode uit van de volgende rentepercentages: 2018: 0,00% 2019: 0,10% 2020: 0,25% 2021: 0,50%
Rekenrente investeringen	2	De (voorlopige) rekenrente 2018 is berekend op basis van de huidige cijfers 2017 en de ramingen 2018 en komt uit op 2%. De BBV geeft aan, dat de berekende rekenrente 2017 ook voor de jaren erna, 2018 en verder, gehandhaafd mag blijven, mits de werkelijke rente niet meer afwijkt dan 0,5% boven of onder het eerder vastgesteld rentepercentage. Ook de rekenrente 2017 = 2%. Echter, de werkelijke rekenrente 2017 is nog niet te bepalen. Bij de begroting 2018 wordt de rekenrente 2018 opnieuw berekend aan de hand van de dan bekende cijfers en ramingen. Dit kan tot een wijziging van de rekenrente 2018 leiden, mits de afwijking groter is dan 0,5%.
Rekenrente grondexploitatie	2	De toegestane toe te rekenen rente aan de grondexploitatie moet vanaf 2016 worden gebaseerd op de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen. De uitkomst van de voorlopige berekening is 1,90%. Op basis van deze uitkomst is ervoor

Parameter	Percentage (%)	Toelichting
		gekozen om een rekenrente in de grex van 2% te hanteren. Ook voor de grondexploitatie geldt meerjarig dat het percentage gehandhaafd kan blijven, indien de werkelijke rente niet meer afwijkt dan 0,5%. De bandbreedte is dus 1,40% tot maximaal 2,40%. De berekende werkelijke grexrente 2016 = 1,95%. En blijft daarmee binnen de gestelde bandbreedte.
Rentebijbeschrijving voorzieningen	2	Met ingang van 2016 is, op grond van de notitie grondexploitaties 2016, de rentebijbeschrijving op voorzieningen bepaald op 2%, zijnde de disconteringsvoet. Wij passen dit toe voor de voorziening Stedelijke Ontwikkeling en de Volgerlanden.

Actualisatie rente kort en lang geld

In aansluiting op het geactualiseerde Investeringsplan 2017 – 2021 voor de Eerste Bestuursrapportage 2017 en deze Kadernota is vervolgens voor de bepaling van de benodigde financiering een herziene liquiditeitenprognose opgesteld. Zoals ook uit de financiële kaders in deze Kadernota blijkt, is er rekening gehouden met:

- Het geactualiseerde IP inclusief de betreffende realisatiepercentages.
- In de huidige leningenportefeuille is rekening gehouden met de begin dit jaar afgesloten lening van € 12,5 miljoen met een looptijd van 1,5 jaar. In 2016 is totaal € 70 miljoen aan leningen (ook met uitgestelde storting) afgesloten. Deze zijn gebaseerd op 75% van de totaal benodigde financiering in de jaren 2017-2020.
- Het optimaal gebruik maken van de mogelijkheden tot financiering met kort geld door middel van kasgeldleningen.

Het uitgangspunt 2018 voor de rente op kort geld blijft op dit moment 0%. Door het beleid van de Europese Centrale Bank en de marktontwikkelingen hanteren sommige banken een negatieve rente voor kort geld. Het is afwachten of en hoe de trend van negatieve rente zich ontwikkelt al lopende 2017.

Inkomsten

Voor de inkomsten stellen wij voor om de volgende budgetteringsparameters te hanteren:

Parameter	Percentage (%)	Toelichting
Uitkering gemeentefonds		Voor de raming gaan we uit van de meicirculaire 2017. Daarnaast houden wij rekening met actualisatie van de aantallen, zoals woningen, inwoners, uitkeringsgerechtigden en dergelijke.

Parameter	Percentage (%)	Toelichting
OZB	1,4	Inflatie en areaaluitbreiding. Daarnaast correctie voor de gevolgen van de waardeontwikkeling, zodat de gemiddelde aanslag met de 1,4% inflatie stijgt.
Afvalstoffenheffing	Nog niet bekend	Uitgangspunt is 100% kostendekkendheid, waarbij rekening wordt gehouden met 44% toerekenbare kosten van straatreiniging. De tarieven 2018 worden definitief bepaald door de actualisatie van alle toe te rekenen kosten. De kosten van HVC zijn pas eind van het jaar bekend en maken een groot deel van de kosten uit. Een voorstel voor tariefstelling volgt bij de begroting. Daarna(ast) ontvangen alle huishoudens € 22,00, zijnde een tegemoetkoming in de woonlasten i.v.m. de doorberekening van de precariobelasting op kabels en leidingen door de nutsbedrijven.
Rioolheffing	pm	Uitgangspunt is meerjarige kostendekkendheid, het Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP) 2018-2021 is in de maak. De ontwikkeling van de heffing is onderdeel van dit GRP en wordt later dit jaar door de raad vastgesteld.
Lijkbezorgingsrechten	2,8	Bij de begroting 2016 is besloten (bij amendement) om naar 100% kostendekkendheid toe te werken, door de tarieven te verhogen met een dubbele inflatie.
Hondenbelasting	1,4	Verhogen tarieven met inflatie.
Marktgelden	1,4	Bij de begroting 2013 is besloten om het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid los te laten en te volstaan met marktconforme tarieven. Voor 2018 stellen wij voor om de inflatie van 1,4% toe te passen en door te gaan met het doorberekenen van de stroomkosten.
Parkeergelden	0	Het voorstel is om voorshands de tarieven niet aan te passen. Het betaald parkeren in Walburg is afgeschaft. Het betaald parkeren op het Veerplein blijft vooralsnog gehandhaafd. In het Stationsgebied komt een blauwe zone (met een ontheffingsregeling).
Bouwleges, overige leges en heffingen	1,4	Afgezien van tarieven die door het rijk worden bepaald, verhoging met 1,4% inflatie. Ten aanzien van de bouwleges (omgevingsvergunning) is de prognose is dat er de komende jaren meer aanvragen worden ingediend dan op dit moment begroot. De economie zit in de lift. Dit betekent dat zowel particulieren als grote (bouw) ondernemingen weer meer bouwactiviteiten ont-

Parameter	Percentage (%)	Toelichting
		plooien. Het kan gaan om kleinere bouwactiviteiten zoals dakkapellen, aan – en uitbouwen, constructieve ingrepen, maar ook om grootschaligere ontwikkelingen zoals bijv. de ontwikkeling van het Watertorenterrein en kleinere inbreidingslocaties. De prognose is dat er € 40.000 meer aan bouwleges geïnd kunnen gaan worden vanaf 2018.
Tarieven verhuur gemeentelijke accommodaties en dergelijke	1,4	Verhogen tarieven met 1,4% inflatie.
Dividenden	p.m.	De dividenden van de BNG, Evides, Eneco, worden voor 100% gebaseerd op de laatst ontvangen dividenden (uitkering).
Precario niet zijnde kabels en leidingen	1,4	Verhogen tarieven met 1,4% inflatie.
Precario op kabels en leidingen	0	Inflatie niet meer van toepassing. N.B.: Het wetsvoorstel is aangenomen, precario op kabels en leidingen kan vanaf 2017 tot en met 2021 geheven worden naar het maximum van het gestelde tarief in 2016. Vanaf 2022 is precario op kabels en leidingen van de nutsbedrijven afgeschaft.

In 2016 heeft lokale besluitvorming plaatsgevonden over de gedwongen splitsing (zienswijze van de raad). Op 30 januari 2017 is Eneco Holding gesplitst. De gemeente is nu aandeelhouder van de Eneco Groep N.V. (het energiebedrijf) en van Stedin Holding N.V. (het netwerkbedrijf). In het najaar van 2017 vindt discussie plaats over het al dan niet verkopen van aandelen. Hierbij zullen met name de financiële voor- en nadelen bepalend zijn voor ons standpunt.

7. Investeringsprogramma

Investeringsprogramma	2018	2019	2020	2021
Kapitaallasten nieuwe/bijgesteld IP	90	140	-180	-250
Totaal IP	90	140	-180	-250

x € 1.000

Investeringsprogramma 2017-2021

A. Inleiding

Op dit moment lopen er veel verschillende vervangingsprojecten in het beheer van de openbare ruimte naast elkaar in verschillende faseringen. Soms in de initiatieffase waarbij we de definitieve scope van het project aan het bepalen zijn, maar ook een aantal in de ontwerp-fase waarbij onder andere de participatie met de samenleving een belangrijke maar steeds intensievere rol inneemt. Vanwege de omleidingen heeft u gemerkt dat er projecten in de uitvoeringsfase zitten zoals de reconstructies Schildersbuurt, Bloemenbuurt en Meerdervoort. Al met al is de portefeuille aan vervangingsprojecten overvol en dit heeft zijn weerslag op de ambtelijke capaciteit.

Er wordt veel van onze medewerkers gevraagd om alle projecten in goede banen te leiden. Er zijn vele projectteams actief, waarbij ook de beheerders een cruciale rol hebben om op belangrijke momenten te toetsen of de juiste dingen gedaan worden in een project. Zij krijgen immers de openbare ruimte weer `terug` om de komende jaren in stand te blijven houden. We lopen echter tegen grenzen aan als het gaat om capaciteit. Hiermee zien we ook een verhoogd risico als het gaat om bijvoorbeeld het realiseren van plannings. Dit is toch al een uitdaging door de afhankelijkheid van andere instanties, maar we zien in toenemende mate dat we zelf ook niet altijd meer op tijd kunnen `leveren`. Hiernaast bent u bekend met onze benadering van projecten waarbij we van grof naar fijn begroten.

Met andere woorden, bij de totstandkoming van een project gaan we uit van aannames omdat we bijvoorbeeld de ondergrondse infrastructuur nog niet volledig in beeld hebben. Op het moment dat een definitief ontwerp is begroot, komen wij bij u terug voor een kredietaanvraag. In het investeringsprogramma staan echter ook projecten die pas over enkele jaren van start gaan.

.. zouden fietsers
dat zelf niet door-
hebben?.....

Vanwege de capaciteitsdruk zijn we nog niet in staat geweest om de definitieve scope van een aantal projecten goed vast te stellen.

Het investeringsprogramma van 2016 is voor een aanmerkelijk deel niet gerealiseerd. Het logische gevolg is een grotere opgave voor 2017 en 2018 van respectievelijk € 21 en € 18 miljoen. Het is helaas nog niet gelukt om tot een realistischer herprioritering te komen; het is immers niet waarschijnlijk dat we 75% van de beide genoemde investeringsbedragen gaan realiseren. Daaraan gaan we de komende maanden verder werken. We verwachten bij de meerjarenbegroting 2018 – 2021 een meer uitgebalanceerd IP te kunnen presenteren.

Omdat we in deze Kadernota een realistische prognose willen hebben van de jaarlijkse investeringslasten, zijn we uit pragmatische overwegingen uitgegaan van een realisatiepercentage van 65% voor de jaren 2017 en 2018 (lasten in 2018 en 2019).

Het is de bedoeling om de verhouding tussen het volume van het IP in de komende maanden weer beter afgestemd te hebben met de benodigde projectbezetting en zodoende de werkdruk weer te normaliseren. Bij een meer realistisch IP kan dan weer voor alle jaarschijven het percentage van 75% worden gehanteerd.

In 2017 zijn behoorlijk veel projecten in uitvoering, zoals bijvoorbeeld de Bloemenbuurt, Schildersbuurt, Heer Oudelands Ambacht fase 1, Moermond, Oudemaasweg en Meerdervoort. Om deze reden verwachten we rond de € 14-15 miljoen aan daadwerkelijke investeringen te gaan doen dit jaar. Bij een positievere voortgang van projecten kan dit meer en bij tegenvallers uiteraard minder worden. Dit betekent een dus realisatiepercentage rond de **65%** van het totaal geprognosticeerde investeringsprogramma.

B. Het investeringsjaar 2021

Van het huidige Investeringsprogramma (IP) jaarschijven 2017-2020 maakt het jaar 2021 geen deel uit. Voor de meerjarenbegroting 2018-2021 is het jaar 2021 voornamelijk beleidsarm toegevoegd. Een nadere invulling volgt later dit jaar.

C. Verschuivingen kredieten riolering < - > reconstructies

Verschuivingen van kredieten van reconstructies naar riolering en omgekeerd lopen budgettair neutraal (blijft binnen het totale krediet) en behoeven geen toelichting. Het heeft wel effect op de kapitaallasten; kapitaallasten van riolering worden verrekend met de voorziening en hebben geen effect op de exploitatie.

D. Mutaties Investeringsprogramma

De mutaties in het IP leiden tot een verhoging van de kredieten (per saldo voor de jaren 2017 t/m 2020) met € 2,129 miljoen, die hoofdzakelijk worden veroorzaakt door de nieuwe investeringen.

	2017	2018	2019	2020	2021	Totaal
mutaties Investeringsprogramma	-7.753	-498	5.402	4.978	-	2.129

In de onderstaande tabel ziet u een geactualiseerd IP 2017-2021:

	2017	2018	2019	2020	2021
Geactualiseerd IP	21.157	18.015	16.619	13.228	10.740

Aan het eind van dit hoofdstuk treft u een gedetailleerd overzicht aan van de mutaties van het IP.

E. Soorten investeringsprojecten

Het investeringsprogramma bestaat uit twee onderdelen. Het overgrote deel bestaat uit investeringen vanuit beheerplannen op basis van technische inspecties. De oorsprong van dit soort projecten is dat er een technische noodzaak aanwezig is voor vervangingsmaatregelen

met een regulier karakter en verplichtingen vanuit vernieuwde wetgeving. Dit reguliere karakter maakt dat dit soort vervangingen in veel gevallen voor meerdere jaren te voorzien zijn ('rode' voorstellen; onvermijdbaar en dus niet afweegbaar); zie hiervoor hoofdstuk G. Het tweede onderdeel van het investeringsprogramma betreft nieuwe projecten waaraan een beleidsafweging ('groene' voorstellen) ten grondslag ligt.

Het investeringsproject '*Besturingssysteem rioolgemaal*' is het enige als 'groen' te beschouwen voorstel (afweegbaar); zie verderop.

F. Kapitaallasten

In het onderstaande tabel ziet u de globale effecten in de kapitaallasten van de totale mutaties IP voor de komende jaren:

	2018	2019	2020	2021
Gevolgen netto kapitaallasten exploitatie	90	140	-180	-250

In deze berekening zijn de mutaties in de rioolinvesteringen niet meegenomen, omdat de kapitaallasten van deze investeringen verrekend worden met de voorziening riolering; dus het heeft geen effect voor de exploitatie.

G. Nieuwe investeringen

Nieuwe investeringen 2017-2021 (Kadernota 2018)	2018	2019	2020	2021	Totaal
Akoestische aanpassingen Sporthal Den Dam	65				65
Renoveren kleedkamers Develhal	90				90
Vervangen besturingssysteem gemalen	207				207
Vervanging riolering HJD Sportlaan Nijverheidsstr.	229				229
Vervanging riolering HJD Sportlaan Burg Dercksenstr.		42	377		419
Kade Zomerlust en Maasplein	385	4.882			5.267
Reconstructie HJD Sportlaan Nijverheidsstr.	390				390
Reconstructie HJD Sportlaan Burg Dercksenstr.		30	273		303
Reconstructie HJD Dorpstraat-Randweg centrum			305		305
Totaal nieuwe investeringen	1.366	4.954	955	0	7.275

Akoestische aanpassingen sporthal Den Dam

Eisen rondom sporthallen en gymzalen zijn veranderd. De akoestische voorziening voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd en moet worden aangepast. Dit geldt voornamelijk voor de grotere sporthallen zoals Den Dam. De urgentie is hoog. De akoestische aanpassingen van sporthal Den Dam staan gepland voor het jaar 2018 voor een bedrag van € 65.000.

Renoveren kleedkamers Develhal

De kleedkamers zijn verouderd (1989) en toe aan een renovatie. Binnen het onderhoudsbudget is hier geen ruimte voor. De urgentie is hoog in verband met hygiëne. De renovatie/vernieuwing van de kleedkamers van de Develhal staan gepland voor het jaar 2018 voor een bedrag van € 90.000.

Besturingssysteem rioolgemaal

Het visualiseren van 2 besturingssystemen naar 1 besturingssysteem. Gemeente Zwijndrecht heeft voor het gemaalbeheer een tweetal bedienings- en visualisatiesystemen. Het betreft AquaView en Win CC. Het platform van het bestaande Win CC moet de komende jaren aangepast en/of vervangen worden. Het is onze wens om de bediening en visualisatie in één systeem onder te brengen. De kosten voor 2018 zijn geraamd op € 207.000.

Grote aanpak Heerjansdam – Nijverheidsstraat/Sportlaan Fase 1

De vervanging van het riool en de verharding in de Sportlaan (vanaf Burgemeester G.H. Dercksenstraat tot Nijverheidsstraat) en Nijverheidsstraat zal in 2018 uitgevoerd worden voor een bedrag van € 619.000 (€ 229.000 riolering en € 390.000 verharding). Dit gedeelte wordt aangepakt om ook de veiligheid rondom de school te verbeteren. Mogelijk wordt hier een fietsstraat aangelegd.

Rijbaan Heerjansdam - Sportlaan Fase 2 vanaf Burgemeester G.H. Dercksenstraat tot Dorpsstraat:

De aanpassing van de rijbaan Sportlaan inclusief rioolvervanging zal in 2019/2020 uitgevoerd worden voor een bedrag van € 722.000 (€ 419.000 riolering en € 303.000 verharding). Dit kan overigens verschuiven als de woningbouw later wordt afgerond.

Kade Zomerlust en Maasplein

Het afgelopen jaar zijn er exorbitant veel gaten in de kade naast de kademuur geslagen. Hierdoor waren we genoodzaakt aanvullende onderzoeken te verrichten om het causaal verband tussen de gaten op de kade en de conditie van de kademuur bevestigd te krijgen. Deze interventie was noodzakelijk naast onze tweejaarlijkse monitoring van de kademuur om de conditie in de peiling te houden. Al deze kosten komen ten laste van onze exploitatie voor het 'normale' onderhoud van de havengerelateerde kunstwerken, waar geen rekening mee gehouden is. Op basis van alle onderzoeken bleek dat zowel de kade Zomerlust als een deel van de kade aan de Maasboulevard in dusdanige staat verkeert dat een vervanging nu echt noodzakelijk is. Vanaf 2018 gaan we starten met de initiatieffase van het project waardoor verdere onderzoeken nodig zijn om de definitieve scope en het uiteindelijke ontwerp van de vervanging op te stellen. Dit zijn de voorbereidingskosten als het project daadwerkelijk start.

Voor de vervanging hanteren we het uiterlijk van de kade zoals aan de Maasboulevard als uitgangspunt. Het aanzicht van de kade is dan van beton. Er kan uiteraard gekozen worden voor een mooiere afwerking (bijvoorbeeld natuursteen), maar dit brengt dan ook hogere kosten met zich mee.

Als de kadewand vervangen wordt, kunnen we de nieuwe kade waterkerend maken. Dan zijn er geen maatregelen meer nodig bij hoog water.

De financiële impact van het vervangen van de kadewand is opgenomen in het Investeringsprogramma. Het gaat om een bedrag van € 5.267.000. Dit bedrag is globaal (er is immers nog geen ontwerp) en gebaseerd op een aantal aannames en opslagen. Deze aannames moeten de komende periode nader gedefinieerd worden. Wij verwachten echter niet dat dit bedrag uiteindelijk hoger uit gaat vallen. Zo is een voorziening opgenomen voor een tijdelijke damwand tijdens de uitvoering om de kade te kunnen vervangen. Het streven is om deze tijdelijke damwand te voorkomen, waarmee bijna € 600.000 bespaard wordt.

Rijbaan Heerjansdam - Dorpsstraat en Randweg centrum

De vervanging van de rijbaan in Heerjansdam tussen Dorpsstraat en Randweg centrum zal in 2020 uitgevoerd worden voor een bedrag van € 305.000.

H. Bij- en aframen kredieten (toelichting mutaties > € 50.000)

Reconstructie Oudemaasweg

Voor de omleidingsroute op het terrein Oudemaasweg hebben wij een subsidie aangevraagd van € 100.000. Zowel uitgaven als inkomsten in het jaar 2017 worden opgehoogd met € 100.000.

Keermuren Maasplein

De keermuren van het Maasplein worden niet in 2017 opgepakt maar zullen als gevolg van een gewijzigde planning pas in 2020 vervangen worden. Tevens is het budget verhoogd met € 50.000. Het totale budget komt hierdoor uit op € 130.000. Er is een marktconsultatie uitgevoerd. Op basis van navraag bij twee materiedeskundigen is geconstateerd dat onze eerste indicatieve raming te laag was.

Bestrating Julianadorp

De opgave die hier ligt op rioleringsgebied is nog niet volledig in beeld. De eerder opgenomen kosten zijn daarom uit het IP gehaald. Daarvoor in de plaats is in 2018 een voorbereidingskrediet van € 50.000 opgenomen om de scope van het project goed in beeld te krijgen. Hiervoor worden er onderzoeken verricht en wordt een integraal vervangingsadvies opgesteld. Vervolgens is het mogelijk om een gerichte kengetallenraming te maken die opgenomen wordt in het IP 2019-2022.

Bestrating/riolering Eikeboomstraat

De opgave die hier ligt op rioleringsgebied is nog niet volledig in beeld. De eerder opgenomen kosten zijn daarom uit het IP gehaald. Daarvoor in de plaats is in 2018 een voorbereidingskrediet van € 50.000 opgenomen om de scope van het project goed in beeld te krijgen. Hiervoor worden er onderzoeken verricht en wordt een integraal vervangingsadvies opgesteld. Vervolgens is het mogelijk om een gerichte kengetallenraming te maken die opgenomen wordt in het IP 2019-2022.

Vervanging riolering/Reconstructie Heer Oudelands Ambacht

Heer Oudelands Ambacht is een project met een doorlooptijd tot en met 2028. Toevoeging van het krediet in het jaar 2017 is een optelling van een herziene raming van fase 1 en fase 2. Omdat we een flinke tegenvaller hebben met de aanbesteding van de civiele werkzaamheden en een aantal niet voorziene werkzaamheden, verwachten we in fase 1 niet meer binnen het door u vastgestelde krediet te blijven. Er is waarschijnlijk een extra bedrag van 2,5 ton nodig om alle werkzaamheden naar behoren af te ronden. Ondanks de hogere uitgaven in fase 1 verwachten wij voor het totale project Heer Oudelands Ambacht, fase 1 t/m 8, binnen de geraamde kosten te blijven van € 39 miljoen.

Vervanging riolering/Reconstructie Molenvliet

Vorig jaar is in de Kadernota 2017 het IP Molenvliet toegevoegd met als insteek een integrale grote aanpak van de rijbaan, riolering, parkeervakken en het groen. Nu het project is opgestart blijkt uit onderzoek dat de wegfundering nog zeer goed is. Er is sprake van kapitaalsvernietiging als deze verwijderd wordt om het riool te kunnen vervangen. Daarom is er gekeken naar een alternatief, waarbij de onderhoudssituatie de komende 10-15 jaar acceptabel is en waarbij nu geen grote investering gedaan hoeft te worden. In 2017 wordt alleen de toplaag van het asfalt vervangen en wordt de parkeersituatie langs de rijbaan opgepakt. Hierbij hebben wij wel te maken met restricties vanwege een hogedrukwaterstofleiding. De exacte mogelijkheden zijn nog niet bekend. De raming voor 2017 is daarom globaal. De investeringsbedragen van 2018 en 2019 komen hiermee te vervallen. Als gevolg hiervan wordt het budget afgeraamd met € 1.910.000.

Vervanging riolering/Reconstructie winkelcentrum Walburg

Het krediet is opgehoogd vanwege extra kosten voor het aanleggen van een nieuw hoofdriool en aanpassingen aan het rioolgemeal. U wordt hierover apart geïnformeerd. De extra kosten bedragen € 851.000. De voorbereidingskosten in 2017 vallen lager uit, dit deel wordt doorgeschoven naar 2018.

Reconstructie Lindtsedijk (Groote Lindt Oost en West)

Het project Groote Lindt Oost en West, reconstructie Lindtsedijk loopt uit naar 2018 vanwege recent verkregen technische inzichten. Daardoor kan het werk aanzienlijk duurzamer worden uitgevoerd, maar dit vereist een nauwkeurige contractomschrijving en vastlegging van afspraken richting de aannemer. Budgetverschuiving vindt plaats over de jaarschijven van 2017 naar 2018.

Als gevolg van prijsindexering is dit een aframing van het budget voor de periode 2017 én 2018 van in totaal € 109.000. Zie hiervoor ook raadsvoorstel "kredietaanvraag Lindtsedijk en Oudemaasweg" d.d. 14 maart 2017. In verband met de discussie rondom de spoorwegovergangen kan het project nog een andere wending krijgen. In het oorspronkelijke project is uitgegaan van de aanpassingen van twee spoorwegovergangen naar achterliggende openbare wegen (Merwedeweg en Noordweg). Het uitvoeren van deze aanpassing zal betekenen dat andere spoorwegovergangen ook moeten worden meegenomen omdat zij in de op te hogen spoorbaan liggen. Ook de te verkrijgen subsidie voor genoemde twee spoorwegovergangen moet in dit verhaal worden meegenomen, want die is niet toereikend.

8. Ontwikkelingen (nog) niet direct financieel kwantificeerbaar

Onderwijshuisvesting

Sinds 2010 hadden we voor onderwijshuisvesting (OHV) een Meerjarenonderhoudsprogramma 2010 – 2014 waarin voor vier jaar de te verwachten investeringen werden vastgelegd door onze bouwkundig inspecteur samen met die van de schoolbesturen. Hierbij gold het systeem van jaarlijkse aanvragen. In 2014 is gestart met de voorbereidingen voor een toekomstvisie OHV. Deze visie moest worden vertaald in de benodigde investeringen op langere termijn voor de onderwijsgebouwen in Zwijndrecht. Tijdens dit proces veranderde de wetgeving (per 1 januari 2015) waarbij scholen meer verantwoordelijkheden kregen. Alleen een toekomstvisie heeft daarom geen zin. Duidelijk moet zijn wat er op het gebied van onderwijshuisvesting de komende jaren moet gebeuren. De gezamenlijke schoolbesturen hebben hiervan een overzicht gemaakt in 2016. Op basis van de veranderde wetgeving en het overzicht van de verwachte investeringen voor de komende jaren staan we voor de keuze: gaan we verder zoals in de periode 2010-2014 of kiezen we voor volledige doordecentralisatie.

In de nieuwe verantwoordelijkheidssituatie voeren we alleen nog gesprekken over nieuwbouw, vervangende nieuwbouw en nieuwe vestiging. Een (landelijk) discussiepunt is een aanvraag voor renovatie; dit is niet geregeld in de wet, de vraag is waar de verantwoordelijkheid ligt. Ligt deze bij het schoolbestuur (groot onderhoud) of bij de gemeente (vervangende nieuwbouw).

Omdat het nog niet duidelijk is hoe de verantwoordelijkheden vanaf 2018 verdeeld zijn, hebben de schoolbesturen voor het jaar 2018 conform de huidige verordening een drietal aanvragen gedaan. Deze aanvragen passen binnen het advies dat de schoolbesturen hebben gegeven, maar moeten nog beoordeeld worden op basis van de huidige verordening. Deze toetsing zal in de loop van dit jaar plaatsvinden, dit met inachtneming van de geldende termijnen en met inachtneming van het proces waar we in zitten. In de toetsing wordt gekeken naar nut en noodzaak alsmede ook de verantwoordelijkheden. Het vraagpunt van renovatie komt daarbij mogelijk ook aan de orde. Het door de gemeente te investeren bedrag zal gezien de hoogte van de aanvragen maximaal € 4.522.225 bedragen. Voor een indicatie van de lasten: op basis van 2% rente en een afschrijvingstermijn van 40 jaar zijn de kapitaallasten voor het eerste jaar € 45.000 per € 1,0 miljoen investering.

Natuur- en recreatieschap IJsselmonde

Op dit moment zijn de Provincie Zuid-Holland en de gemeente Rotterdam voornemens om uit het Natuur- en recreatieschap IJsselmonde te treden. Er worden gesprekken gevoerd over de uittreedvoorwaarden. Het algemeen bestuur van het schap stelt deze voorwaarden vast. De voorwaarden kunnen gevolgen hebben op de hoogte van onze bijdrage aan het schap. Wanneer we duidelijkheid hebben over de hoogte van de bijdrage informeren wij u hierover.

Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT)

In de begroting 2017 is een bedrag van € 46.000 opgenomen voor de tweede fase van de BGT. Op dit moment wordt zowel voor BOR (Beheer Openbare Ruimte) als voor de BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie) voor de Drechtsteden nieuwe software geïmplementeerd. Er is nu al bekend dat er in de BGT aanpassingen moeten komen (even als in de BOR), zodat beide applicaties gegevens met elkaar kunnen uitwisselen.

Hoeveel aanpassingen er aan de BGT moeten komen, is nog niet bekend. Dit wordt pas duidelijk na de aansluiting van beide onderdelen. Voor het wettelijke deel van de BGT is er een tweede fase (tot 2020), waarin de verdere uitvoering van de wetgeving BGT wordt geregeld. Deze kan pas starten na de applicatieconsolidatie. Over het bovenstaande komt er een plan van aanpak en op het moment dat dit gereed is komen wij op de besteding van deze begroting terug.

Omgeving Maasplein en Zomerlust

Gebiedsontwikkeling

Naast de noodzakelijke aanpassing van de Kade is het college ook bezig om naar de inrichting van openbaar gebied te kijken tussen Veerplein, Maasplein, Zomerlust en de Schuitenwal. We streven naar een integrale aanpak van dit gebied, waarin twee samenhangende processen doorlopen worden: de aanpassing van de kade en gebiedsontwikkeling. Ten behoeve van de uitvoering van de bestuursopdracht 'gebiedsontwikkeling' is in de eerste bestuursrapportage 2017 een bedrag van € 30.000,- opgenomen.

Duurzaamheidsprojecten 2018

De gemeente blijft haar verantwoordelijkheid nemen in de klimaatopgave en een bijdrage leveren aan de energietransitie. Wanneer de kredieten voor het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed op een duurzame manier zijn geïnvesteerd, zal aan de hand van de onderhoudsplanningen van het vastgoed worden onderzocht hoeveel budget nodig is om het vastgoed uit de kernportefeuille te kunnen blijven verduurzamen. Daarnaast dient er rekening gehouden te worden met de volgende ontwikkelingen:

Nul op de meter gemeentehuis (Realisatie – team Vastgoed en Accommodaties)

Naar aanleiding van de ingediende motie 'nul op de meter gemeentehuis' is een onderzoek gestart naar mogelijke maatregelen om het gemeentehuis voor 2018 energieneutraal te krijgen. De onderzoeksresultaten met bijbehorende financiële consequenties worden binnenkort opgeleverd en zullen na de zomer aan u gepresenteerd worden.

Energieagenda (Ruimtelijke Ontwikkeling)

De Energieagenda beschrijft hoe de gemeente de doelstellingen, vastgelegd in de Energievisie, wil bereiken. De Energieagenda komt tot stand in samenspraak met inwoners, ondernemers en andere partners. Hiervoor is onder andere het Zwijndrecht Energie Evenement georganiseerd. De Energieagenda en de financiële consequenties hiervan zijn op dit moment nog niet bekend; wij komen hier op een later moment bij u op terug.

Blijverslening

Naar aanleiding van de motie 'blijverslening' heeft uw raad een brief ontvangen (2017-14374) waarin het college zijn reactie geeft op deze motie.

Het college is – gezien onze schuldenpositie – geen voorstander van het aantrekken van extra geld (wij moeten naar de bank voor een lening) om het vervolgens weer uit te lenen aan huiseigenaren ten behoeve van woningaanpassingen.

Desgewenst kan binnen de middelen voor startersleningen een herprioritering worden gemaakt.

9. Draaiknoppen / Dekkingsmogelijkheden

Oud:

Verbonden partijen	2018	2019	2020	2021
GRD/SDD bijstand	-1.438	-1.400	-1.400	-1.400
GRD/SDD Formatie	-374	-374	-374	-374
Totaal oud	-1.812	-1.774	-1.774	-1.774

x € 1.000

Nieuw:

Verbonden partijen	2018	2019	2020	2021
GRD/SDD bijstand	-1.438	-1.050	-700	-350
GRD/SDD Formatie	-374	-281	-187	-94
Totaal nieuw voorstel	-1.812	-1.331	-887	-444
reserve Inkomensvoorziening	1.488			
reserve Weerstandvermogen	324			
Totaal dekking	1.812			
Saldo nieuw	0	-1.331	-887	-444

x € 1.000

Resultaat:

Effect op de exploitatie	1.812	444	887	1.331
---------------------------------	--------------	------------	------------	--------------

x € 1.000

Toelichting:

In onze concept-zienswijze op de begroting 2018 wordt de GRD dringend gevraagd alles in het werk te stellen om de verwachte tekorten op de bijstand terug te dringen. Daarvoor zijn ook landelijke maatregelen (macrobudget) noodzakelijk.

In de afgelopen jaren hebben wij bij onze begrotingen geen rekening gehouden met eventuele tekorten op de bijstand. De tekorten die zich voordeden in 2015 en 2016 hebben we opgevangen met positieve resultaten bij met name de Wmo. De verwachting is dat vanaf 2017 zich geen of slechts geringe overschotten zullen voordoen bij de Wmo.

Het is daarom niet verstandig om de ogen te sluiten voor de huidige situatie die in de meerjarenbegroting van de SDD (GRD) is weergegeven: een voorlopig blijvend tekort op het inkomensdeel van de bijstand.

Het gaat ons echter te ver om de bedragen meerjarig voor 100% op te nemen in onze meerjarenbegroting. Dan worden we gedwongen nu stevige (bezuinigings-)maatregelen te treffen, die later wellicht niet nodig blijken te zijn.

In de vertaling van de tekorten op bijstand en bijbehorende formatie naar onze begroting gaan we daarom uit van een aflopend tekort gedurende 4 jaar. Hierdoor nemen we in 2018 100%, voor 2019 75%, voor 2020 50% en 2021 25% op van het tekort. Vanaf 2022 zou er dan weer sprake moeten zijn van evenwicht.

Het resterende deel van het tekort beschouwen we hiermee als een risico, dat samen met alle andere financiële risico's in de begroting wordt beschouwd in relatie tot ons weerstandsvermogen. Dat weerstandsvermogen is de komende jaren voldoende om bestand te zijn tegen dit soort risico's.

Wij stellen voor de bijdrage van het tekort in 2018 te dekken uit onze reserves. Allereerst is er de reserve inkomensondersteuning die we bij de jaarrekening 2016 met € 2 miljoen hebben aangevuld tot € 2.865.000. In de Eerste Bestuursrapportage 2017 stellen wij voor het tekort op bijstand 2017 ad € 1.377.000 ook te dekken uit deze reserve. Hierdoor resteert een bedrag van € 1.488.000. Resterende dekking wordt gevonden in onze reserve Weerstandsvermogen.

Buurtaanpak (voorstel 5.7b) en 5.13 Omgevingswet

Oud:

Afweegbare voorstellen	2018	2019	2020	2021
5.7b Buurtaanpak	-195	-195		
5.13 Omgevingswet	-50	-50	-50	
Totaal	-245	-245	-50	0

x € 1.000

Nieuw:

Afweegbare voorstellen	2018	2019	2020	2021
5.7b Buurtaanpak	-195	-195		
5.13 Omgevingswet	-50	-50	-50	
Totaal	-245	-245	-50	0
reserve Weerstandsvermogen	245	245	50	
Totaal dekking	245	245	50	0
Saldo Buurtaanpak en Omgevingswet	0	0	0	0

x € 1.000

Resultaat:

Effect op de exploitatie	245	245	50	0
---------------------------------	------------	------------	-----------	----------

x € 1.000

Toelichting:

Gezien het financieel perspectief en het feit dat het vooralsnog een incidenteel budget betreft voor een periode van twee respectievelijk drie jaar, wordt voorgesteld deze uitgaven incidenteel te dekken ten laste van de reserve weerstandvermogen.

Totaal resultaat:

Effect op de exploitatie	2.057	689	937	1.331
---------------------------------	--------------	------------	------------	--------------

x € 1.000

Bijlage I gespecificeerd investeringsprogramma 2017-2021 van de huidige IP

Totaal overzicht IP (- = aframing krediet nieuwe kredieten zijn **vet** gedrukt)

INVESTERINGSPLAN 2017-2021 (bedragen * € 1.000)	2017			2018			2019			2020			2021			Totale mutatie
	huidig	mutatie	nieuw	huidig	mutatie	nieuw	huidig	mutatie	nieuw	huidig	mutatie	nieuw	huidig	mutatie	nieuw	
A.1: VERVANGINGSINVESTERINGEN MET EEN ECONOMISCH NUT																
Programma 7 Wonen en Bouwen																
Product 110 Beheer Vastgoed																
Verbetering duurzaamheid gebouwen (sport)	192		192													0
Verbetering duurzaamheid gebouwen (welzijn)	129		129													0
Valbeveiliging daken sportaccommodaties	102	-84	18													-84
Valbeveiliging daken div welzijnsaccommodaties		72	72													72
Valbeveiliging daken Sportlaan 6 (Rajubibos)		12	12													12
Renovatie HSV 1 softbalveld	28		28													0
Vervangen hekwerk hoofdveld Groote Lindt	4		4													0
Ontijzeringsinstallaties sportvelden	36		36													0
Renoveren 5 velden complex Develstein	707		707													0
Vervanging zwembadcoating Waal en Weidebad Heerjansdam	60		60													0
Investeren capaciteit sportcomplex Bakestein	390	-346	44	0	346	346										0
Bouw gymzaal Develhoek	13		13													0
Vervanging lichtinstallatie tennisbanen 1+2 Heer Jan (nieuw)		25	25													25
Akoestische aanpassingen Sporthal Den Dam (nieuw)				0	65	65										65
Renoveren kleedkamers Develhal (nieuw)				0	90	90										90
Vervanging sportMoer sportzaal Den Dam				39	-39	0	0	45	45							6
Vervanging sportMoer sportzaal Develsteinhal				33	-33	0	0	35	35							2
Renovatie VVGZ veld 2				150		150										0
Renoveren veld A w Heerjansdam				100		100										0
Renoveren veld N w Groote Lindt							135		135							0
Renoveren veld A w ZBC 97							75		75							0
Vervanging hekwerk hoofdveld ZBC 97							30		30							0
Renoveren veld G Pelikaan 2020										300		300			0	0
Renoveren veld E+F w Heerjansdam 2020										100		100			0	0
Renoveren veld M Groote Lindt													300		300	0
Vervanging kunstgras veld C VVGZ													325		325	0
Totaal product 110 Beheer Vastgoed	1.661	-321	1.340	322	429	751	240	80	320	400	0	400	625	0	625	188
Product 115 Onderwijshuisvesting																
Uitbreiding De Develhoek	361		361	285		285										0
Renovatie Praktijkschool Loket	3		3													0
Inventaris Praktijkschool Loket	5		5													0
Dakbedekking De Wegwijzer (nieuw)	0	56	56													56
OLP en Meubilair De Develhoek				36		36										0
Totaal product 115 Onderwijshuisvesting	369	56	425	321	0	321	0	0	0	0	0	0	0	0	0	56
Totaal Programma 7 Wonen en Bouwen	2.030	-265	1.765	643	429	1.072	240	80	320	400	0	400	625	0	625	244

INVESTERING SPLAN 2017-2021 (bedragen *€ 1.000)	2017			2018			2019			2020			2021			Totale mutatie
	huidig	mutatie	nieuw	huidig	mutatie	nieuw	huidig	mutatie	nieuw	huidig	mutatie	nieuw	huidig	mutatie	nieuw	
Programma 8 Inrichting van de gemeente																
Product 120 Ruimtelijk beleid																
Aanleg parkeerplaatsen Stadsbrug en Scheepmakerij	9		9													0
Totaal product 120 Ruimtelijk beleid	9	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Programma 8 Inrichting van de gemeente	9	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Programma 9 Openbaar gebied																
Product 140 Begraafplaatsen																
Ruimen algemene graven	104		104													0
Modernisering accommodaties begraafplaatsen	39	5	44	6		6	20		20							5
Totaal product 140 Begraafplaatsen	143	5	148	6	0	6	20	0	20	0	0	0	0	0	0	5
Product 150 Groenvoorziening																
Vervanging speeltoestellen 2016	45	-45	0													-45
Vervanging speeltoestellen 2017 t/m 2021	150	22	172	150		150	150		150	150		150	150		150	22
Beschoeiing sloten en vijvers 2017 t/m 2021	162		162	162		162	162		162	162		162	162		162	0
Totaal product 150 Groenvoorziening	357	-23	334	312	0	312	312	0	312	312	0	312	312	0	312	-23
Product 170 Riolering																
Vervanging riolering De Geer	6		6													0
Vervanging riolering Colijnweg	99	-83	16	64	87	151	820	-722	98	80	1.173	1.253	106		106	455
Vervanging riolering Heerjansdam	557		557													0
Vervanging riolering Sterrenbuurt	49		49													0
Vervanging riolering Officiersvliet Noord/Zuid	358		358													0
Vervanging riolering Heer Oudelands Ambacht	2.424	227	2.651	2.199	-507	1.692	2.082	-384	1.698	2.084	-94	1.990	2.219		2.219	-758
Vervanging riolering Schilders buurt	2.402	-938	1.464	1.875	284	2.159										-654
Vervanging riolering Jeroen Boschlaan	181	-140	41	906	-834	72	95	974	1.069							0
Vervanging riolering Kort Ambacht West 2e fase	1.205		1.205													0
Vervanging riolering Develpoort	145		145													0
Vervanging riolering Burg de Bruinelaan	1.309		1.309													0
Vervanging riolering Verzetsheldenbuurt NoordWest				57	57		219	-57	162	1.014		1.014	665		665	0
Vervanging riolering Kort Ambacht Noord	162	-135	27	625	-554	71	318	-204	114	47	1.014	1.061	116		116	121
Vervanging riolering Vliegenierstraat							178	8	186	556	26	582	968		968	34
Vervanging riolering winkelcentrum Walburg	188	-79	109	622	35	657	618	288	906	112	22	134				266
Vervanging riolering Sterrenbuurt (fase 3)	824	-743	81	457	702	1.159										-41
Vervanging riolering Lindelaan (restant)	207	-194	13	1.085	-1.003	82		538	538							-659
Vervanging riolering Leeuwerikplein	38	-13	25	214	13	227										0
Vervanging riolering Ooievaarsplein	39	-14	25	224	14	238										0
Vervanging riolering Witte de Withstraat	167	-167	0	878	-878	0	0	104	104	0	63	63	794		794	-878
Vervanging riolering Moermond (westzijde)	1.112	83	1.195	104	-83	21										0
Vervanging riolering Molenvliet	127	-127	0	577	-577	0	597	-597	0							-1.301
Vervanging riolering Heerjansdam extra straten	373		373													0
Vervanging riolering Schilders buurt Koninginneweg	0		0	0		0			0			0				0
Vervangen besturingssysteem gemalen (nieuw)				0	207	207										207
Vervanging riolering HJD Sportaan Nijverheidsstr. (nieuw)				0	229	229										229
Vervanging riolering HJD Sportaan Burg Dercksenstr. (nieuw)							0	42	42	0	377	377				419
Vervanging riolering Kort Ambacht fase 2 (2021-2025)													0		0	0
Vervanging riolering Eikeboomstraat										126	-126	0				-126
Totaal product 170 Riolering	11.972	-2.323	9.649	9.830	-2.808	7.022	4.927	-10	4.917	4.019	2.455	6.474	4.868	0	4.868	-2.686

INVESTERINGSPLAN 2017-2021 (bedragen * € 1.000)	2017			2018			2019			2020			2021			Totale mutatie
	huidig	mutatie	nieuw	huidig	mutatie	nieuw	huidig	mutatie	nieuw	huidig	mutatie	nieuw	huidig	mutatie	nieuw	
A.1: VERVANGINGSINVESTERINGEN MET EEN ECONOMISCH NUT																
Programma 9 Openbaar gebied																
<i>Product 190 Havens</i>																
Kade Zomerlust en Maasplein (nieuw)		0	0	0	385	385	0	4.882	4.882			0				5.267
Totaal product 190 Havens	0	0	0	0	385	385	0	4.882	4.882	0	0	0	0	0	0	5.267
Totaal Programma 9 Openbaar gebied	12.472	-2.341	10.131	10.148	-2.423	7.725	5.259	4.872	10.131	4.331	2.455	6.786	5.180	0	5.180	2.563
Programma 10 Financien																
<i>Product 560 Overige baten en lasten</i>																
Vervanging tractie buitenruimte 2016	188	-188	0													-188
Vervanging tractie buitenruimte 2017 t/m 2021	176	188	364	176		176	176		176	176		176	176		176	188
Verbetering parkeerterrein gemeentewerf	5		5													0
Totaal product 560 Overige baten en lasten	369	0	369	176	0	176	176	0	176	176	0	176	176	0	176	0
Totaal Programma 10 Financien	369	0	369	176	0	176	176	0	176	176	0	176	176	0	176	0
TOTAAL VERVANGINGSINVESTERINGEN MET EEN ECONOMISCH NUT	14.880	-2.606	12.274	10.967	-1.994	8.973	5.675	4.952	10.627	4.907	2.455	7.362	5.981	0	5.981	2.807

INVESTERING SPLAN 2017-2021 (bedragen *€ 1.000)	2017			2018			2019			2020			2021			Totale mutatie
	huidig	mutatie	nieuw	huidig	mutatie	nieuw	huidig	mutatie	nieuw	huidig	mutatie	nieuw	huidig	mutatie	nieuw	
Programma 9 Openbaar gebied																
Product 160 Infrastructuur																
Reconstructie De Geer	4		4													0
Verkeerssituatie Warmoezierstraat/Langeweg GWP	-5	35	30													35
Herinrichting achterzijde station	-13	18	5													18
Aanpassen VRI installaties Langeweg-Bootjessteeg (nieuw)	0	50	50													50
Randweg fietspad Heerjansdam	4		4													0
Aanschaf machines/materialen strooien	62		62													0
HOV-D Koninginneweg	428	-128	300	150	128	278										0
Reconstructie Oudemaasweg	584	100	684													100
Rehabilitatie straten Sterrenbuurt	34		34													0
Reconstructie /Herinrichting Heerjansdam	115		115													0
Reconstructie Officiersvliet Noord/Zuid	31		31													0
F16 (fietsnelweg) Bewegwijzering	18		18													0
Aanpassing silo/veldschuur werf	238		238													0
Reconstructie Jeroen Boschlaan	148	-114	34	742	-683	59	78	797	875							0
Reconstructie Heer Oudelands Ambacht	1.615	152	1.767	1.465	-338	1.127	1.387	-256	1.131	1.389	-62	1.327	1.479		1.479	-504
Reconstructie Schildersbuurt	716	-280	436	560	85	645	0	849	849							654
Reconstructie Meerdervoort	1.722	-580	1.142	18	580	598										0
Reconstructie Colijnweg	192	-178	14	124	16	140	1.589	-1.499	90	154	1.002	1.156	98		98	-659
Reconstructie Kort Ambacht West (2e fase)	1.162		1.162													0
Reconstructie Develpoort	81		81													0
Reconstructie Burgemeester de Bruinelaan	327		327													0
Reconstructie Lindelaan west	0	14	14	0	85	85		560	560							659
Reconstructie Miegeniersbuurt			0				100	-8	92	312	-26	286	476		476	-34
Reconstructie Lindtsedijk (Grote Lindt Oost)	1.582	-1.562	20	0	893	893										-669
Reconstructie Lindtsedijk (Grote Lindt West)	1.532	-1.482	50	0	1.372	1.372										-110
Reconstructie Kort Ambacht Noord	206	-182	24	795	-732	63	405	-304	101	60	881	941	103		103	-337
Reconstructie Verzetsheldenbuurt Noord/West			0	26	26	99	-26	73	456	0	456	299			299	0
Reconstructie Sterrenbuurt (fase 3)	445	-401	44	247	380	627	0	62	62							41
Renovatie hoofdrijbaan Bootjessteeg	1.232	-36	1.196	51	36	87										0
Reconstructie Ooievaarsplein	50	-18	32	284	18	302										0
Reconstructie Leeuwerikplein	50	-17	33	284	17	301										0
Reconstructie Witte de Withstraat	181	-181	0	950	-950	0	0	113	113	0	68	68	860	0	860	-950
Reconstructie Molenvliet	108	391	499	491	-491	0	509	-509	0							-609
Reconstructie winkelcentrum Walburg	421	-180	241	1.385	76	1.461	1.375	641	2.016	249	49	298				586
Reconstructie De Geerweg	488	-488	0	0	488	488										0
Keermuren Maasplein	80	-80	0							0	130	130				50
Reconstructie Heerjansdam extra straten	192		192													0
Reconstructie Schildersbuurt (Koninginneweg)	0		0	0		0			0			0				0
Reconstructie Bootjessteeg-Langeweg	0		0			0			0			0				0
Herinrichting Karel Doormanlaan										52		52	1.107		1.107	0
Herinrichting Ringdijk 2020										494		494	18		18	0
Reconstructie Eikeboomstraat			0	50	50					74	-74	0				-24
Bestrating Julianadorp			0	50	50					23	-23	0				27
Reconstructie HJD Sportlaan Nijverheidsstr. (nieuw)			0	390	390											390
Reconstructie HJD Sportlaan Burg Dercksenstr. (nieuw)							0	30	30	0	273	273				303
Reconstructie HJD Dorpstraat-Randweg centrum (nieuw)										0	305	305				305
Reconstructie Molenvliet fase 2													319		319	0
Reconstructie Kort Ambacht fase 2 (2021-2025)													0		0	0
Geluidsmuur Karel Doormanlaan										80		80				0
Totaal product 160 Infrastructuur/ programma 9 Openbaar gebied	14.030	-5.147	8.883	7.546	1.496	9.042	5.542	450	5.992	3.343	2.523	5.866	4.759	0	4.759	-678
TOTAAL VERVANGINGSINVESTERINGEN MET MAATSCHAPPELIJK NUT	14.030	-5.147	8.883	7.546	1.496	9.042	5.542	450	5.992	3.343	2.523	5.866	4.759	0	4.759	-678
TOTAAL VERVANGINGSINVESTERINGEN	28.910	-7.753	21.157	18.513	-498	18.015	11.217	5.402	16.619	8.250	4.978	13.228	10.740	0	10.740	2.129

